

KBC Groep

Kwartaalrapport

3KW2017

Verslag over 3KW2017 en 9M2017

Samenvatting 4

De kern van onze strategie 5

Overzicht van onze resultaten en balans 6

Analyse van het kwartaal 7

Analyse van de year-to-date periode 10

Risicoverklaring 10

Onze visie en verwachtingen 11

Geconsolideerde financiële staten volgens IFRS

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening 13

Vereenvoudigd geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (comprehensive income) 14

Geconsolideerde balans 15

Geconsolideerde vermogensmutaties 16

Vereenvoudigd geconsolideerd kasstroomoverzicht 17

Toelichting bij de grondslagen voor financiële verslaggeving 17

Toelichting bij de segmentinformatie 18

Overige toelichtingen 19

Verslag van de commissaris 30

Additionele informatie

Details van ratio's en termen 33

U vindt bijkomende detailinformatie (onder meer over kredietrisico, solvabiliteit en divisies) in het Engelstalig *Quarterly Report*, dat ook beschikbaar is op www.kbc.com

► Verklaring van de verantwoordelijke personen

'Ik, Rik Scheerlinck, chief financial officer van de KBC-groep, verklaar hierbij namens het Directiecomité van KBC Groep NV dat, voor zover mij bekend, de verkorte financiële overzichten die zijn opgenomen in het kwartaalverslag zijn gebaseerd op de relevante boekhoudkundige normen en in alle wezenlijke opzichten de financiële toestand en resultaten van KBC Groep NV, met inbegrip van zijn geconsolideerde dochtermaatschappijen, correct weergeven en dat het kwartaalverslag een getrouw overzicht geeft van de belangrijke gebeurtenissen en de belangrijkste transacties met verbonden partijen tijdens de verslagperiode en het effect daarvan op de verkorte financiële overzichten, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden voor de resterende maanden van het lopende jaar.'

► Toekomstgerichte verklaringen

De in dit verslag geformuleerde verwachtingen, prognoses en uitspraken over de toekomstige ontwikkelingen zijn vanzelfsprekend gebaseerd op veronderstellingen en zijn afhankelijk van een aantal toekomstige factoren. Het is dan ook mogelijk dat de werkelijkheid hier (sterk) van afwijkt.

► Investor Relations contactdetails

Investor.relations@kbc.com
KBC Groep NV, Investor Relations Office,
Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Dit verslag bevat informatie die is onderworpen aan de transparantievoorschriften voor beursgenoteerde vennootschappen. Publicatiedatum: 16 november 2017

Ga de echtheid van dit document na op www.kbc.com/nl/authenticity.

KBC Groep

Verslag over
3KW2017 en
9M2017

► Samenvatting: sterk resultaat van 691 miljoen euro in het derde kwartaal

In een klimaat van aanhoudende economische groei, een beperkt stijgende inflatie, een sterkere euro en stabiele lage rentevoeten zette KBC met een nettowinst van 691 miljoen euro een sterke prestatie neer in het derde kwartaal van 2017. In dat kwartaal presteerden onze kernactiviteiten opnieuw sterk, terwijl de kosten onder controle bleven en de waardeverminderingen op kredieten erg laag waren. Daarnaast droegen ook de recent overgenomen Bulgaarse bedrijven positief bij tot de nettowinst. Tellen we het derdekwaartaalresultaat bij de eveneens sterke resultaten voor de eerste twee kwartalen van het jaar, dan komen we op een nettoresultaat voor de eerste negen maanden van 2017 van 2 176 miljoen euro, beduidend meer dan de 1 742 miljoen euro die we boekten in dezelfde periode in 2016. Onze solvabiliteit en liquiditeit bleven ook sterk. In overeenstemming met ons dividendbeleid zullen we op 17 november 2017 een interimdividend van 1 euro per aandeel uitkeren.

Financiële hoofdlijnen van het derde kwartaal van 2017

- Onze bestaande bank- en verzekeringsfranchises in onze kernmarkten bleven sterk presteren en ook de recent verworven Bulgaarse bedrijven UBB en Interlease leverden een bijdrage tot het nettoresultaat van 14 miljoen euro. Daardoor bedroeg het groepsresultaat voor het derde kwartaal van 2017 een sterke 691 miljoen euro.
- De kredietverlening aan onze klanten steeg met 1% ten opzichte van het vorige kwartaal en met 6% jaar-op-jaar, met een toename in alle divisies. De deposito's van onze klanten bleven stabiel ten opzichte van het vorige kwartaal, maar groeiden met 12% ten opzichte van een jaar geleden met opnieuw een toename in alle divisies. Van de jaar-op-jaar volumegroei heeft ongeveer 1,4 procentpunten (voor kredietverlening) en 1,9 procentpunten (voor deposito's) te maken met het feit dat UBB en Interlease voor het eerst in de cijfers werden opgenomen.
- De nettorente-inkomsten – onze belangrijkste inkomstenbron – stegen met 1% ten opzichte van het vorige kwartaal en daalden met slechts 2% ten opzichte van een jaar geleden. Dat was grotendeels te danken aan de positieve invloed van de eerste consolidatie van UBB/Interlease. De nettorentemarge bedroeg 1,83%, 3 basispunten minder dan het vorige kwartaal en 7 basispunten minder dan een jaar eerder.
- Hogere premie-inkomsten, een beter resultaat uit afgestane herverzekering en een eenmalige terugname van voorzieningen in België zorgden voor een stijging met 23% van het technische resultaat van onze schadeverzekeringsactiviteiten. Bijgevolg bedroeg de gecombineerde ratio voor schadeverzekeringen voor de eerste negen maanden van 2017 een uitzonderlijke goede 83%. De verkoop van onze levensverzekeringsproducten nam licht af ten opzichte van het vorige kwartaal, maar daalde met 10% tegenover een jaar geleden.
- Onze nettoprovisie-inkomsten bleven sterk, met een stijging van 11% jaar-op-jaar, vooral dankzij onze assetmanagementactiviteiten en het feit dat UBB en Interlease voor het eerst in de cijfers werden opgenomen. In vergelijking met het vorige kwartaal was er evenwel een daling met 5%, die deels toe te schrijven is aan de vakantieperiode.
- Alle andere inkomstenposten samen daalden met 34% ten opzichte van het vorige kwartaal, maar stegen met 49% ten opzichte van een jaar geleden. Dat was in beide gevallen grotendeels toe te schrijven aan schommelingen in het trading- en reëlewaarderesultaat en aan de negatieve invloed van de boeking van 54 miljoen euro in het derde kwartaal van 2017 met betrekking tot een lopende sectorwijde herziening van de hypotheekleningen met trackerrente die voor 2009 in Ierland werden afgesloten.
- Onze exploitatiekosten bleven min of meer gelijk ten opzichte van het vorige kwartaal en stegen met 2% jaar-op-jaar. Exclusief UBB/Interlease daalden ze met 2% kwartaal-op-kwartaal, en bleven ongewijzigd jaar-op-jaar. Bijgevolg bedroeg onze kosten-inkomstenratio voor de eerste negen maanden van 2017 een solide 54%.
- Met 15 miljoen euro bleven de waardeverminderingen op kredieten erg laag in het derde kwartaal van 2017. Ze omvatten een nettoterugname van 26 miljoen euro in Ierland en algemeen lage bijkomende waardeverminderingen in alle andere kernlanden. Daardoor bedroeg onze kredietkostratio een erg gunstige -0,05% in de eerste negen maanden van 2017 (een negatief getal duidt op een positieve invloed op het resultaat).
- Onze liquiditeitspositie bleef stevig en dat gold ook voor onze kapitaalbasis, met een common equity ratio van 15,9% (fully loaded, Deense Compromismethode).

Johan Thijs, Groeps-CEO:

'We hebben opnieuw een sterk resultaat neergezet in het derde kwartaal. Een aantal factoren was daarbij bepalend, waaronder de groei van de nettorente-inkomsten, stevige nettoprovisie-inkomsten en hoge verzekeringsinkomsten, deels dankzij terugnames van enkele voorzieningen. Bovendien hielden we onze kosten onder controle en bleven de waardeverminderingen op kredieten erg laag. Daarbovenop droegen onze recent verworven Bulgaarse entiteiten UBB en Interlease 14 miljoen euro bij tot het resultaat van het kwartaal. Het kwartaalresultaat werd bovendien beïnvloed door een lopende sectorwijde herziening van de hypotheekleningen met trackerrente die voor 2009 in Ierland werden afgesloten en waarvoor dit kwartaal een negatieve 54 miljoen euro werd geboekt.

Dat alles resulteerde in een nettowinst van 691 miljoen euro in het derde kwartaal van 2017. Samen met de 630 miljoen euro van het eerste kwartaal en de uitzonderlijk sterke 855 miljoen euro van het tweede kwartaal brengt dat ons nettoresultaat voor de eerste negen maanden van 2017 op 2 176 miljoen euro, een stijging van 25% ten opzichte van het cijfer voor de dezelfde periode van 2016.

We bleven vastberaden werken aan de uitvoering van onze strategie, die tot op vandaag erg succesvol is gebleken. We zitten op schema met onze digitale agenda en we blijven voortwerken aan de uitbouw van onze bankverzekeringsactiviteiten en de ondersteuning van de lokale economieën en klanten in de landen waar we actief zijn. We lopen voor op onze agenda inzake de operationele integratie van de recent verworven Bulgaarse entiteiten UBB en Interlease, en door die integratie worden we ook in dat kernland een topspeler.

We zijn oprecht dankbaar voor het vertrouwen dat onze klanten stellen in ons bedrijf en onze medewerkers en we blijven er voluit voor gaan om de referentie te worden in klantgericht bankverzekeren in al onze kernlanden.'

Overzicht KBC-groep (geconsolideerd, IFRS)	3KW2017	2KW2017	3KW2016	9M2017	9M2016
Nettoresultaat (in miljoenen euro)	691	855	629	2 176	1 742
Gewone winst per aandeel (in euro)	1,62	2,01	1,47	5,11	4,07
Nettoresultaat per divisie (in miljoenen euro)					
België	455	483	414	1 240	993
Tsjechië	170	183	145	534	465
Internationale Markten	78	177	106	370	289
Groepscenter	-12	12	-36	32	-5
Eigen vermogen van de aandeelhouders per aandeel (in euro, per einde periode)	40,6	39,8	36,2	40,6	36,2

► De kern van onze strategie

Onze kernstrategie blijft gefocust op het aanbieden van bank- en verzekeringsproducten en -diensten aan particulieren, kmo's en midcaps in onze kernlanden België, Bulgarije, Tsjechië, Hongarije, Ierland en Slowakije.

Onze strategie bestaat uit vier met elkaar verbonden hoekstenen:

- Onze klant staat centraal in alles wat we doen, we streven ernaar hem altijd een service van hoge kwaliteit en relevante oplossingen te bieden.
- We streven ernaar onze klanten een unieke bank-verzekeringsservaring te bezorgen.
- We ontwikkelen onze groep met een langetermijnvisie om te komen tot duurzame en rendabele groei.
- We nemen onze verantwoordelijkheid ten opzichte van de samenleving en de lokale economieën ernstig, en willen dat laten blijken in onze dagelijkse activiteiten.

klant centraal

bankverzekeren

duurzame
rendabele groei

rol in de
samenleving

► Overzicht van onze resultaten en balans

In het deel 'Geconsolideerde financiële staten' van het kwartaalverslag vindt u een overzicht van onze geconsolideerde winst-en-verliesrekening en balans volgens IFRS. In datzelfde deel vindt u ook een vereenvoudigd overzicht van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, van de eigenvermogensmutaties, en verschillende toelichtingen bij de rekeningen.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening van de KBC-groep, volgens IFRS (in miljoenen euro)	3KW2017	2KW2017	1KW2017	4KW2016	3KW2016	9M 2017	9M 2016
Nettorente-inkomsten	1 039	1 028	1 025	1 057	1 064	3 091	3 201
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	188	179	187	178	164	554	450
Verdiende premies	378	369	360	363	357	1 107	1 047
Technische lasten	-190	-190	-173	-185	-193	-553	-597
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	-3	-24	-28	-44	-34	-55	-107
Verdiende premies	282	267	312	413	336	861	1 163
Technische lasten	-284	-291	-341	-457	-370	-916	-1 271
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	16	-10	-4	-15	-1	2	-23
Dividendinkomsten	11	30	15	19	12	55	58
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	182	249	191	224	69	622	317
Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare fin. activa	51	52	45	8	26	148	181
Nettoprovisie-inkomsten	408	430	439	376	368	1 277	1 074
Overige netto-inkomsten	4	47	77	101	59	128	157
Totale opbrengsten	1 896	1 980	1 946	1 903	1 727	5 822	5 308
Exploitatiekosten	-914	-910	-1 229	-963	-895	-3 053	-2 985
Bijzondere waardeverminderingen	-31	71	-8	-73	-28	32	-127
op leningen en vorderingen	-15	78	-6	-54	-18	57	-71
op voor verkoop beschikbare activa	-6	-2	-1	-4	-7	-9	-51
op goodwill	0	0	0	0	0	0	0
op overige	-11	-5	0	-15	-3	-16	-5
Aandeel in het resultaat van geassoc. ondernemingen en joint-ventures	8	3	5	5	9	16	22
Resultaat vóór belastingen	959	1 144	715	871	814	2 818	2 218
Belastingen	-268	-288	-85	-186	-184	-641	-476
Nettoresultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belastingen	691	855	630	685	629	2 176	1 742
toerekenbaar aan belangen van derden	0	0	0	0	0	0	0
toerekenbaar aan de aandeelhouders v/d moedermaatschappij	691	855	630	685	629	2 176	1 742
Gewone winst per aandeel (in euro)	1,62	2,01	1,47	1,61	1,47	5,11	4,07
Verwaterde winst per aandeel (in euro)	1,62	2,01	1,47	1,61	1,47	5,11	4,07

Hoofdpijnen van de geconsolideerde balans van KBC-groep (in miljoenen euro)	30-09-2017	30-06-2017	31-03-2017	31-12-2016	30-09-2016
Totaal activa	296 885	296 479	287 293	275 200	266 016
Leningen en voorschotten aan klanten	140 466	139 350	135 304	133 231	131 973
Effecten (eigenvermogens- en schuldinstrumenten)	69 273	70 898	72 329	73 262	72 774
Deposito's van klanten en schuld papier	190 824	189 938	181 722	177 730	170 425
Technische voorzieningen, vóór herverzekering	18 696	18 905	19 234	19 657	19 745
Schulden m.b.t. beleggingscontracten, verzekeringen	13 294	13 339	13 128	12 653	12 506
Eigen vermogen van de aandeelhouders	17 003	16 665	16 506	15 957	15 135

Geselecteerde ratio's voor de KBC-groep (geconsolideerd)	9M2017	FY2016	9M2016
Winstgevendheid en efficiëntie			
Rendement op eigen vermogen	19%	18%	18%
Kosten-inkomstenratio, bankactiviteiten (tussen haakjes: na gelijke spreiding van de banktaksen en zonder bepaalde niet-operationele elementen)	54% (54%)	55% (57%)	57% (57%)
Gecombineerde ratio, schadeverzekeringen	83%	93%	94%
Solvabiliteit			
Common equity ratio volgens Basel III Deense compromismethode (phased-in/fully loaded)	16,1%/15,9%	16,2%/15,8%	15,1%/15,3%
Common equity ratio volgens FICOD-methode (fully loaded)	15,2%	14,5%	13,6%
Leverage ratio volgens Basel III (fully loaded)	5,8%	6,1%	6,2%
Kredietrisico			
Kredietkostenratio*	-0,05%	0,09%	0,07%
Impaired kredietenratio	6,6%	7,2%	7,6%
Waarvan kredieten die meer dan 90 dagen achterstallig zijn	3,7%	3,9%	4,2%
Liquiditeit			
Net stable funding ratio (NSFR)	130%	125%	123%
Liquidity coverage ratio (LCR)	150%	139%	137%

* Een negatief cijfer duidt op een terugname van waardeverminderingen (met positieve resultaatsinvloed).

► Analyse van het kwartaal (3KW2017)

Het nettoresultaat voor het derde kwartaal bedroeg 691 miljoen euro, tegenover 855 miljoen euro in het vorige kwartaal en 629 miljoen euro in het derde kwartaal van vorig jaar.

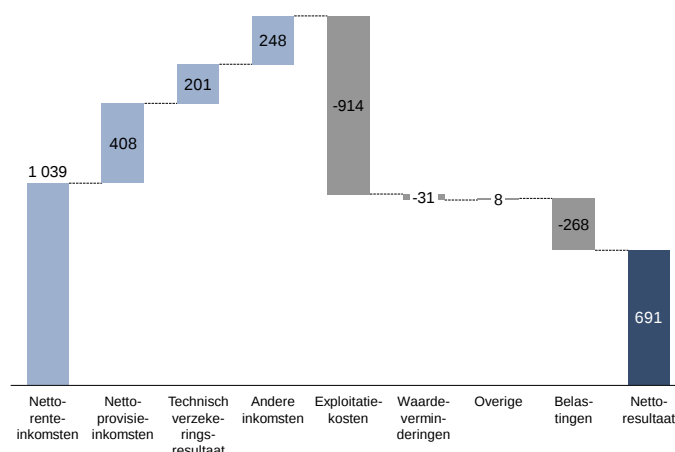
Opmerking: de resultaten van de recent verworven Bulgaarse entiteiten UBB en Interlease worden vanaf het derde kwartaal van 2017 opgenomen in de resultaten van de groep (nettoresultaat van 14 miljoen euro). Noteer dat UBB en Interlease reeds waren opgenomen in de balans per 30 juni 2017.

- **Onze totale opbrengsten daalden met 4% ten opzichte van het vorige kwartaal, doordat de hogere technische verzekeringsinkomsten en nettorente-inkomsten werden gecompenseerd door een lager trading- en reëlewaarderesultaat, een negatief element bij de overige netto-inkomsten en een seizoensgebonden daling van enkele andere inkomstenposten.**

Onze nettorente-inkomsten (1 039 miljoen euro) stegen met 1% ten opzichte van het vorige kwartaal, maar daalden met 2% ten opzichte van een jaar geleden. De nettorente-inkomsten profiteerden van lagere financieringskosten en een verdere groei van het kredietvolume (zie verder), en van het feit dat UBB en Interlease voor het eerst in de cijfers werden opgenomen (goed voor 28 miljoen euro aan nettorente-inkomsten). Die positieve elementen werden deels gecompenseerd door meer negatieve rente-inkomsten uit de dealingrooms, de invloed van de lage herbeleggingsrentes, een daling van de vergoedingen voor vervroegde terugbetalingen van hypothecaire leningen (vooral ten opzichte van een jaar geleden) en druk op de kredietmarges in de meeste kernlanden. Daardoor bedroeg onze nettorentemarge voor het betrokken kwartaal 1,83%, 3 basispunten lager dan het vorige kwartaal en 7 basispunten lager dan een jaar geleden. Zoals gezegd bleven de rente-inkomsten ondersteund door de groei van het kredietvolume: ons totale kredietvolume steeg met 1% tegenover het vorige kwartaal en met 6% ten opzichte van een jaar geleden, en dat in alle divisies. De deposito's bleven stabiel ten opzichte van het vorige kwartaal. Ze groeiden met 12% ten opzichte van een jaar geleden, met een stijging eveneens in alle divisies. Exclusief UBB/Interlease zou de organische groei van kredieten ten opzichte van een jaar geleden 4% bedragen, en de depositogroei ten opzichte van een jaar geleden ongeveer 10%.

De technische inkomsten uit onze schade- en levensverzekeringsactiviteiten (verdiende premies min technische lasten, plus het nettoresultaat uit afgestane herverzekering) bedroegen een hoge 201 miljoen euro in het derde kwartaal van 2017. De schadeverzekeringsactiviteiten droegen 202 miljoen euro bij tot die technische verzekeringsinkomsten, 19% meer dan in het

Totstandkoming van het resultaat in 3KW2017
(in miljoenen euro)

vorige kwartaal en 23% meer dan een jaar geleden. Dat was te danken aan een groei van de premie-inkomsten uit schadeverzekeringen in bijna alle kernlanden, een hoger resultaat uit afgestane herverzekering en een eenmalige terugname van schadevoorzieningen in België (26 miljoen euro). Bijgevolg kwam onze gecombineerde ratio voor schadeverzekeringen voor de eerste negen maanden van 2017 op een uitzonderlijk goede 83% (86% exclusief de eenmalige terugname van voorzieningen), tegenover 93% voor het boekjaar 2016. De technische verzekeringsinkomsten uit onze levensverzekeringsactiviteiten bedroegen -1 miljoen euro. Dat is beter dan de -25 miljoen euro van het vorige kwartaal en de -35 miljoen euro in hetzelfde kwartaal van vorig jaar en is ook onder meer te danken aan een terugname van voorzieningen in België (23 miljoen euro). De verkoop van levensverzekeringsproducten daalde met 3% ten opzichte van het vorige kwartaal en met 10% ten opzichte van een jaar geleden. De daling was het grootst in de verkoop van producten met rentegarantie in België (heeft te maken met de lagerenteomgeving) en bijgevolg zakte het aandeel van producten met rentegarantie in de totale verkoop van levensverzekeringsproducten naar 54% in het derde kwartaal van 2017, waarbij de overige 46% tak 23-producten betreft.

De nettoprovisie-inkomsten bleven stevig met 408 miljoen euro. Jaar-op-jaar stegen ze met 11%, voornamelijk dankzij de bijdrage van onze assetmanagementactiviteiten in België en, in mindere mate, dankzij hogere vergoedingen voor betaaldiensten in een aantal landen en het feit dat UBB en Interlease voor het eerst in de cijfers werden opgenomen (goed voor 12 miljoen euro). In vergelijking met het vorige kwartaal was er evenwel een daling met 5%, die deels toe te schrijven is aan de vakantieperiode (lagere instapvergoedingen door een daling van de fondsenverkoop en minder effectengerelateerde transacties, enz.). Eind september 2017 bedroeg het totale beheerde vermogen 217 miljard euro, 1% meer dan in het vorige kwartaal en bijna 4% meer dan een jaar geleden, in beide gevallen vooral te danken aan de positieve koersontwikkelingen.

Alle andere inkomsten samen bedroegen 248 miljoen euro, tegenover 378 miljoen euro in het vorige kwartaal en 166 miljoen euro in hetzelfde kwartaal van vorig jaar. Het cijfer voor het derde kwartaal van 2017 omvat relatief hoge gerealiseerde meerwaarden op de verkoop van effecten van 51 miljoen euro (vooral aandelen), 11 miljoen euro aan dividendinkomsten (minder dan in het tweede kwartaal van 2017, wanneer gewoonlijk het gros van de dividenden ontvangen wordt) en 4 miljoen euro aan overige netto-inkomsten (een daling zowel ten opzichte van het vorige kwartaal als een jaar geleden, omwille van de boeking van een bijkomende voorziening van 54 miljoen euro met betrekking tot een lopende sectorwijde herziening van de hypotheekleningen met trackerrente die voor 2009 in Ierland werden afgesloten). De andere inkomsten omvatten daarnaast ook het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde (trading- en reëlewaarde-resultaat) van 182 miljoen euro. Dat is meer dan de 69 miljoen euro in hetzelfde kwartaal een jaar geleden, maar minder dan de erg hoge 249 miljoen euro die in het vorige kwartaal werd geboekt, voornamelijk door de lagere mark-to-marketwaardeverandering van afgeleide producten gebruikt voor balansbeheer (deels met betrekking tot CZK-swaps) en een daling van de dealingroominkomsten.

► De exploitatiekosten bleven stabiel ten opzichte van het vorige kwartaal

Met 914 miljoen euro bleven de exploitatiekosten stabiel ten opzichte van het vorige kwartaal en stegen ze met 2% jaar-op-jaar (UBB en Interlease buiten beschouwing gelaten, daalden de kosten zelfs met 2% ten opzichte van het vorige kwartaal en bleven ze gelijk ten opzichte van een jaar geleden). Het stabiele kostenniveau ten opzichte van het vorige kwartaal – ondanks de invloed van 20 miljoen euro van UBB/Interlease – was te danken aan onder meer de gedaalde personeelskosten, professionele vergoedingen, facilitaire kosten en ICT-uitgaven. De stijging van de kosten met 2% jaar-op-jaar was anderzijds het gevolg van een toename van de personeelsuitgaven (loondrift), ICT-kosten, depreciatie en de invloed van UBB/Interlease, deels gecompenseerd door een daling van de professionele vergoedingen, facilitaire kosten en marketingkosten.

Daardoor bedroeg de kosten-inkomstenratio van onze bankactiviteiten een solide 54% voor de eerste negen maanden van 2017, tegenover 55% voor het volledige boekjaar 2016. Als de bankenheffing gelijk gespreid zou worden over het jaar en bepaalde niet-operationele elementen niet in rekening gebracht zouden worden (*mark-to-market* van afgeleide producten gebruikt voor balansbeheer, de invloed van rechtszaken uit het verleden, het effect van de liquidatie van groepsmaatschappijen, enz.), zou onze aangepaste kosten-inkomstenratio voor de eerste negen maanden van 2017 ook 54% bedragen, tegenover 57% voor het volledige boekjaar 2016.

► Lage waardeverminderingen op kredieten in het derde kwartaal van 2017

In het derde kwartaal van 2017 stegen de waardeverminderingen op kredieten maar heel licht (15 miljoen euro). In het vorige kwartaal was er een nettoterugname van de waardeverminderingen van 78 miljoen euro (met een positieve invloed op de resultaten) en in het derde kwartaal van vorig jaar was er een stijging van 18 miljoen euro. De lage waardeverminderingen in het derde kwartaal van 2017 waren toe te schrijven aan een terugname van waardeverminderingen van 26 miljoen euro in Ierland (hoofdzakelijk door de stijging van de index van de gemiddelde huizenprijzen op 9 maanden en een verbetering van de portefeuille *non-performing* kredieten) en relatief lage bijkomende waardeverminderingen in alle andere kernlanden: 21 miljoen euro in België (stijging ten opzichte van het vorige kwartaal door één groot bedrijfskrediet), 1 miljoen euro in Tsjechië, 7 miljoen euro in Slowakije, 0 miljoen euro in Hongarije, 7 miljoen euro in Bulgarije (die bijna volledig betrekking hebben op de UBB-portefeuille) en 6 miljoen euro in Groepscenter. Bijgevolg maakten de waardeverminderingen op kredieten voor de hele groep in de eerste negen maanden van 2017 maar een extreem lage -0,05% (op jaarbasis) uit van de totale kredietportefeuille (een negatief cijfer duidt op een positieve invloed op het resultaat). De kredietkwaliteit verbeterde verder: eind september 2017 stond ongeveer 6,6% van onze kredietportefeuille te boek als *impaired*, met 3,7% *'impaired* en meer dan 90 dagen achterstallig'. Dat tegenover respectievelijk 7,2% en 3,9% op het einde van 2016.

De waardeverminderingen op andere activa dan kredieten bedroegen 17 miljoen euro, tegenover 7 miljoen euro in het vorige kwartaal en 10 miljoen euro in het derde kwartaal van 2016. Het cijfer voor het derde kwartaal van 2017 had voornamelijk betrekking op voor verkoop beschikbare aandelen, facilitair en ICT.

► Resultaten per divisie (tegenover het vorige kwartaal)

We kunnen onze kwartaalwinst van 691 miljoen euro opdelen als volgt:

- 455 miljoen euro voor divisie België.

Het nettoresultaat is met 6% gedaald tegenover het vorige kwartaal. Dat is te wijten aan een deels seizoensgebonden daling van de nettoprovisie-inkomsten en dividendinkomsten, lagere nettorente-inkomsten, een daling van het trading- en reëlewaarderesultaat na het erg hoge resultaat in het vorige kwartaal, gestegen – maar nog altijd lage – waardeverminderingen op kredieten en hogere waardeverminderingen op overige activa. Dat werd gecompenseerd door diverse elementen, zoals beduidend betere technische verzekeringsinkomsten (voor een deel dankzij eenmalige terugnames van voorzieningen), hogere overige netto-inkomsten en lagere exploitatiekosten.

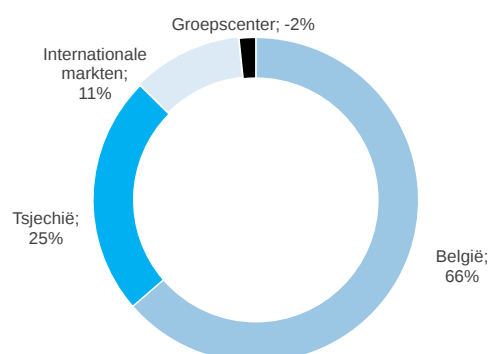
- 170 miljoen euro voor divisie Tsjechië.

Het nettoresultaat is met 7% gedaald tegenover het vorige kwartaal. Dat kwam voornamelijk door het trading- en reëlewaarderesultaat, dat – hoewel nog steeds hoog – toch lager lag dan het erg hoge niveau van het vorige kwartaal. Andere belangrijke elementen waren lagere gerealiseerde meerwaarden op de verkoop van financiële activa en een daling van de nettoprovisie-inkomsten, deels gecompenseerd door lagere waardeverminderingen op kredieten en hogere technische verzekeringsinkomsten.

- 78 miljoen euro voor divisie Internationale Markten, waarvan 16 miljoen euro voor rekening is van Slowakije, 40 miljoen euro voor Hongarije, 22 miljoen euro voor Bulgarije (inclusief 14 miljoen euro voor UBB/Interlease) en -1 miljoen euro voor Ierland. Voor de hele divisie is dat een daling ten opzichte van het vorige kwartaal van 99 miljoen euro, voornamelijk toe te schrijven aan Ierland, waar in het derde kwartaal er een lagere terugname van waardeverminderingen op kredieten was, en 54 miljoen euro werd aangelegd met betrekking tot een lopende sectorwijde herziening van de hypotheekleningen met trackerrente die voor 2009 in Ierland werden afgesloten.

- -12 miljoen euro voor Groepscenter. Dat is 24 miljoen euro minder dan in het vorige kwartaal, voornamelijk ten gevolge van het trading- en reëlewaarderesultaat.

Bijdrage van de divisies aan het groepsresultaat (3KW2017)

Selectie van ratio's per divisie	België		Tsjechië		Internationale Markten	
	9M2017	FY2016	9M2017	FY2016	9M2017	FY2016
Kosten-inkomstenratio, bankactiviteiten (tussen haakjes: na gelijke spreiding van de banktaksen en zonder bepaalde niet-operationele elementen)	53% (52%)	54% (55%)	41% (42%)	45% (46%)	68% (67%)	64% (66%)
Gecombineerde ratio, schadeverzekeringen	80%	92%	97%	96%	92%	94%
Kredietkostenratio*	0,10%	0,12%	0,04%	0,11%	-0,74%	-0,16%
Impaired kredieten ratio	2,8%	3,3%	2,5%	2,8%	22,4%	25,4%

* Een negatief cijfer duidt op een terugname van waardeverminderingen (met positieve resultaatinvloed).

In het deel *Additional Information* van het Engelstalig kwartaalverslag vindt u een volledige resultatentabel per divisie. Een korte analyse van de resultaten per divisie vindt u in onze analistenpresentatie op www.kbc.com.

► Sterke fundamentals: eigen vermogen, solvabiliteit en liquiditeit

Eind september 2017 bedroeg ons totaal eigen vermogen 18,4 miljard euro (17,0 miljard euro eigen vermogen van de aandeelhouders en 1,4 miljard euro *additional tier 1*-instrumenten), 1,0 miljard euro meer dan aan het begin van het jaar. Het verschil tijdens de eerste negen maanden van 2017 heeft te maken met de opname van de winst voor die periode (+2,2 miljard euro), de uitbetaling van het slotdividend voor 2016 in mei en de beslissing om een interimdividend voor 2017 uit te keren in november (samen -1,2 miljard euro), wijzigingen in de AFS- en cashflowreserves (respectievelijk -0,1 en +0,2 miljard euro) en enkele kleinere elementen.

Op 30 september 2017 bedroeg onze *fully loaded common equity ratio* (Basel III, volgens de Deense compromismethode) een sterke 15,9%. Onze *leverage ratio* (Basel III, *fully loaded*) bedroeg 5,8%. De solvabiliteitsratio van KBC Verzekeringen volgens het Solvency II-kader bedroeg een gezonde 221% op 30 september 2017.

Onze liquiditeitspositie bleef ook uitstekend, wat zich uit in een LCR-ratio van 150% en een NSFR-ratio van 130% eind september 2017.

► Analyse van de year-to-date periode (9M2017)

Het nettoresultaat voor de eerste negen maanden van 2017 bedroeg 2 176 miljoen euro, tegenover 1 742 miljoen euro in dezelfde periode in 2016.

Opmerking: het resultaat voor de eerste negen maanden van 2017 omvat het nettoresultaat van 14 miljoen euro van de recent verworven Bulgaarse entiteiten UBB en Interlease voor de periode van juli tot en met september.

Hoofdpijnen (vergeleken met de eerste negen maanden van 2016):

- Iets lagere nettorenten-inkomsten (-3% tot 3 091 miljoen euro). Het depositovolume nam met 12% toe en het kredietvolume met 6%. Van die volumegroei heeft ongeveer 1,4 procentpunten (voor kredietverlening) en 1,9 procentpunten (voor deposito's) te maken met het feit dat UBB en Interlease voor het eerst in de cijfers werden opgenomen. De nettorentemarge voor de eerste negen maanden van 2017 bedroeg 1,86%, lager dan de 1,94% voor dezelfde periode in 2016.
- Een hogere bijdrage van de technische verzekeringsresultaten (+57% tot 501 miljoen euro). Dat was te danken aan de schadeverzekeringsactiviteiten, waar de premie-inkomsten stegen, het resultaat uit afgestane herverzekering verbeterde en de technische lasten daalden (mede dankzij een eenmalige terugname van voorzieningen in België), en aan de levensverzekeringsactiviteiten, die onder meer ook profiteerden van een terugname van voorzieningen in België. De year-to-date gecombineerde ratio voor schadeverzekeringen kwam uit op een uitstekende 83%. De verkoop van levensverzekeringen daalde met 19%, vooral door een daling van de verkoop van producten met rentegarantie.
- Beduidend hogere nettoprovisie-inkomsten (+19% tot 1 277 miljoen euro), hoofdzakelijk toe te schrijven aan onze assetmanagementdiensten. Eind september 2017 bedroeg het totale beheerd vermogen 217 miljard euro, een stijging ten opzichte van vorig jaar met 4%, grotendeels dankzij positieve koersontwikkelingen.
- Een stijging van alle andere inkomsten samen (953 miljoen euro). Die omvatten een beduidend hoger nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde (bijna verdubbeld tot 622 miljoen euro), een lagere netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa (-18% tot 148 miljoen euro, omdat de referentieperiode de winst op de verkoop van Visa Europe-aandelen bevatte), wat lagere dividendinkomsten (-6% tot 55 miljoen euro) en lagere overige netto-inkomsten (-19% tot 128 miljoen euro, deels door de boeking van een voorziening in Ierland met betrekking tot een lopende sectorwijde herziening van de hypotheekleningen met trackerrente die voor 2009 in Ierland werden afgesloten).
- Iets hogere exploitatiekosten (+2% tot 3 053 miljoen euro), voornamelijk als gevolg van hogere personeelskosten (onder meer door loondrift en pensioenkosten), toegenomen ICT-kosten en het feit dat UBB en Interlease voor het eerst in de cijfers werden opgenomen, en in mindere mate door hogere professionele vergoedingen en depreciatie, terwijl facilitaire kosten en marketingkosten licht daalden. Bijgevolg bedroeg de year-to-date kosten-inkomstenratio een solide 54%.
- Veel lagere waardeverminderingen op kredieten (van een nettotoename van 71 miljoen euro in de eerste negen maanden van 2016 tot een nettoterugname van 57 miljoen euro in de eerste negen maanden van 2017), vooral door de terugname van waardeverminderingen in Ierland. Daardoor bedroeg de kredietkostenratio voor de hele groep een uitstekende -0,05% (een negatief cijfer duidt op een positieve invloed op het resultaat).
- Het nettoresultaat voor de eerste negen maanden van 2017 is samengesteld als volgt: 1 240 miljoen euro voor divisie België (+25% tegenover de eerste negen maanden van 2016), 534 miljoen euro voor divisie Tsjechië (+15%), 370 miljoen euro voor divisie Internationale Markten (+28%, of +23% exclusief UBB/Interlease) en 32 miljoen euro voor het Groepscenter (een stijging van 37 miljoen euro). Het bovenstaande resultaat voor divisie Internationale Markten is samengesteld uit 164 miljoen euro voor Ierland (+84%, voornamelijk dankzij een veel hogere terugname van waardeverminderingen op kredieten), 107 miljoen euro voor Hongarije (min of meer ongewijzigd), 63 miljoen euro voor Slowakije (-17%) en 31 miljoen euro voor Bulgarije (+94% door het feit dat UBB en Interlease vanaf het derde kwartaal van 2017 in de cijfers worden opgenomen).

► Risicoverklaring

Omdat we hoofdzakelijk actief zijn als bank-verzekeraar en vermogensbeheerder, zijn we blootgesteld aan een aantal typische risico's voor die financiële sectoren, zoals – maar zeker niet uitsluitend – kredietrisico, kredietrisico van tegenpartijen, concentratierisico, interestrisico, muntrisiko, marktrisiko, liquiditeits- en financieringsrisico, risico van aangegane verzekeringsverplichtingen, wijzigingen in de regelgeving, operationeel risico, betwistingen van klanten, concurrentie van andere en nieuwe spelers en de economie in het algemeen. Hoewel we al die risico's nauwlettend opvolgen en beheren binnen een strikt risicokader dat governance en limieten vastlegt, kunnen ze toch een negatieve invloed hebben op de waarde van activa of bijkomende kosten genereren boven de verwachte niveaus.

Momenteel wordt een aantal factoren als de belangrijkste uitdagingen beschouwd voor de financiële sector in het algemeen en die zijn bijgevolg ook relevant voor ons. De onzekerheid over de regelgeving rond kapitaalvereisten is een overheersend thema in de sector, naast een betere bescherming van de consument. Een andere blijvende uitdaging is de lagerenteomgeving, ondanks de recente opwaartse trend, vooral voor langere looptijden, in combinatie met het toegenomen risico van activa-zeepbellen. De financiële sector moet ook rekening houden met mogelijke systemische gevolgen van politieke en financiële ontwikkelingen, zoals de brexit of protectionistische maatregelen in de VS, die ook een invloed zullen hebben op de Europese economie. De politieke risico's in de EU namen eerder dit jaar af na de uitkomst van de verkiezingen in Nederland en Frankrijk, maar de situatie in Catalonië zou tot nieuwe onzekerheid kunnen leiden. Daarnaast blijft de banksector in bepaalde landen zorgen baren. De

financiële technologie vormt een bijkomende uitdaging voor het businessmodel van traditionele financiële instellingen. Ten slotte is het cyberrisico de voorbije jaren een belangrijke bedreiging geworden, niet alleen voor de financiële sector, maar voor de economie in haar geheel.

Op macro-economisch vlak zette het sterke elan van de wereldeconomie zich in het derde kwartaal van 2017 voort. Dat gunstige klimaat liet de Fed toe begin oktober te starten met zijn balansnormaliseringsprogramma. De economische groei in de eurozone bleef ruim boven zijn langetermijnpercentage en zorgde voor een verdere verbetering van de Europese arbeidsmarkt. De olieprijs stegen in het derde kwartaal, wat zorgde voor een bescheiden stijging van de headline-inflatie tegenover het tweede kwartaal. De kerninflatie bleef daarentegen min of meer stabiel op een laag niveau. Zowel de Amerikaanse als de Duitse rente op langlopende overheidsobligaties wijzigde nauwelijks in het derde kwartaal en bleef erg laag. Ook de intra-EMU-rentever verschillen van overheidsobligaties bleven over het algemeen stabiel, met als voornaamste uitzonderingen Spanje (licht gestegen door de politieke gebeurtenissen in Catalonië) en Portugal (fors gedaald dankzij de upgrade van zijn overheidsschuld rating). Per saldo leidde de sterke economische prestatie van de eurozone tot een uitgesproken stijging van de euro ten opzichte van de Amerikaanse dollar. De euro piekte eind augustus en daalde daarna wat door het besluit van de Fed om zijn normaliseringsproces voort te zetten.

U vindt informatie met betrekking tot het risicobeheer in ons jaarverslag, onze kwartaalverslagen en risk reports, die beschikbaar zijn op www.kbc.com.

► Onze visie en verwachtingen

Onze visie op de rente en wisselkoersen: de ECB zal haar versoepelingsprogramma nog minstens tot september 2018 voortzetten. Vanaf januari 2018 zullen de maandelijkse nettoaankopen wel worden verlaagd tot 30 miljard euro. De ECB zal haar beleidsrente pas verhogen in 2019. Intussen verwachten we dat de Fed zijn rente nog één keer zal verhogen in 2017 en drie keer in 2018 (telkens met 25 basispunten). Daardoor geloven we dat de Amerikaanse dollar in waarde zal stijgen tegenover de euro in 2017 en begin 2018, ondersteund door de kortetermijnrente. Na die periode zal de euro opnieuw in waarde beginnen te stijgen. Door de lage inflatie en het nog altijd heel soepele monetaire beleid, gaan we ervan uit dat de Duitse en Amerikaanse langetermijnrentes slechts matig zullen stijgen in de komende periode. In tegenstelling tot het nog steeds expansieve beleid van de ECB, is de Tsjechische Nationale Bank al begonnen met het aanscherpen van haar monetair beleid en zal ze dit naar verwachting ook het komende jaar blijven doen. Voor volgend jaar voorspellen we twee renteverhogingen, zodat de reporente aan het einde van 2018 op 1% zal uitkomen. Rekening houdend met de economische en de prijsontwikkelingen, gecombineerd met mogelijke budgettaire stimuleringsmaatregelen door de nieuwe regering, is een agressiever beleid echter mogelijk.

Onze visie op de economische groei: het economische klimaat in de eurozone is gunstig en bijgevolg blijft de consumentensector stevig. Het werkloosheidscijfer daalt steeds verder en dat zal de consumptie verder ondersteunen in de komende periode. De belangrijkste risico's blijven voortvloeien uit de tendens naar deglobalisering en geopolitieke gebeurtenissen, die voor bijkomende onzekerheid kunnen zorgen en bijgevolg de economische stemming kunnen beïnvloeden.

Bericht aan de houders van de *contingent capital note* ('CoCo') van 1 miljard Amerikaanse dollar die KBC Bank NV heeft uitgegeven:

- We zijn van plan de CoCo in januari 2018 te *callen*. Bijgevolg is de kapitaalwaarde van de CoCo al uit het Tier 2-kapitaal gehaald. De invloed van de *call* van de CoCo werd grotendeels gecompenseerd door de succesvolle uitgifte van een tier 2-benchmark van 500 miljoen euro in september 2017.

We herhalen onze *guidance*:

- Voor Ierland verwachten we een nettoterugname van waardeverminderingen op kredieten van 160-200 miljoen euro voor het volledige boekjaar 2017.
- We schatten dat de eerste toepassing van IFRS 9 (ter vervanging van de relevante regels van IAS 39 vanaf 1 januari 2018) op onze fully loaded common equity ratio tot een daling van 45-55 basispunten zal leiden, hoofdzakelijk omwille van herclassificaties van de bankportefeuille.
- In overeenstemming met ons dividendbeleid heeft de Raad van Bestuur beslist een interimdividend van 1 euro per aandeel uit te keren als voorschot op het totale dividend (*payment date* 17 november 2017; *record date*: 16 november 2017, *ex-coupon date*: 15 november 2017).
- De op 26 juli 2017 aangekondigde geplande maar nog niet goedgekeurde hervorming van de Belgische vennootschapsbelasting zou op KBC vooral een impact hebben door de geplande geleidelijke verlaging van de belastingvoet van 33,99% naar 29,58% (vanaf boekjaar 2018) en naar 25% (vanaf boekjaar 2020). We verwachten dat dit vanaf 2018 een recurrente positieve invloed zal hebben op de resultatenrekening, een licht positieve eenmalige impact (van ruwweg +0,2%) op onze common equity ratio in het vierde kwartaal van 2017 en een verwacht eenmalig negatief effect op de resultatenrekening in het vierde kwartaal van 2017 (naar schatting -230 miljoen euro ten gevolge van de verlaging van het bedrag van de uitgestelde belastingvorderingen).

KBC Groep
Geconsolideerde
financiële staten
volgens IFRS
3KW 2017 en 9M 2017

Dit deel werd nagezien door de Commissaris

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	Toelichting	9M 2017	9M 2016	3KW 2017	2KW 2017	3KW 2016
Nettorente-inkomsten	3.1	3 091	3 201	1 039	1 028	1 064
Rente-inkomsten	3.1	4 747	5 048	1 605	1 566	1 673
Rentelasten	3.1	- 1 655	- 1 847	- 566	- 538	- 609
Verzekeringen Niet-leven vóór herverzekering	3.7	554	450	188	179	164
Verdiende premies Niet-leven	3.7	1 107	1 047	378	369	357
Technische lasten Niet-leven	3.7	- 553	- 597	- 190	- 190	- 193
Verzekeringen Leven vóór herverzekering	3.7	- 55	- 107	- 3	- 24	- 34
Verdiende premies Leven	3.7	861	1 163	282	267	336
Technische lasten Leven	3.7	- 916	- 1 271	- 284	- 291	- 370
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	3.7	2	- 23	16	- 10	- 1
Dividendinkomsten		55	58	11	30	12
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	3.3	622	317	182	249	69
Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa	3.4	148	181	51	52	26
Nettoprovisie-inkomsten	3.5	1 277	1 074	408	430	368
Ontvangen provisies	3.5	1 974	1 549	606	748	525
Betaalde provisies	3.5	- 697	- 475	- 198	- 318	- 157
Overige netto-inkomsten	3.6	128	157	4	47	59
TOTALE OPBRENGSTEN		5 822	5 308	1 896	1 980	1 727
Exploitatiekosten	3.8	- 3 053	- 2 985	- 914	- 910	- 895
Personeelskosten	3.8	- 1 719	- 1 671	- 578	- 577	- 560
Algemene beheerskosten	3.8	- 1 137	- 1 131	- 268	- 269	- 272
Afschrijvingen vaste activa	3.8	- 197	- 183	- 68	- 65	- 62
Bijzondere waardeverminderingen	3.10	32	- 127	- 31	71	- 28
op leningen en vorderingen	3.10	57	- 71	- 15	78	- 18
op voor verkoop beschikbare financiële activa	3.10	- 9	- 51	- 6	- 2	- 7
op goodwill	3.10	0	0	0	0	0
op overige	3.10	- 16	- 5	- 11	- 5	- 3
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures		16	22	8	3	9
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		2 818	2 218	959	1 144	814
Belastingen	3.12	- 641	- 476	- 268	- 288	- 184
RESULTAAT NA BELASTINGEN		2 176	1 742	691	855	629
Toerekenbaar aan belangen van derden		0	0	0	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij		2 176	1 742	691	855	629
Winst per aandeel, in euro						
Gewoon	3.13	5,11	4,07	1,62	2,01	1,47
Verwaterd	3.13	5,11	4,07	1,62	2,01	1,47

Impact overname UBB/Interlease:

UBB/Interlease werden opgenomen in de geconsolideerde winst- en verliesrekening vanaf 3KW 2017. Voor meer informatie zie toelichting 'Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring (toelichting 6.6) verder in dit rapport.

Vereenvoudigd geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (comprehensive income)

(in miljoenen euro)	9M 2017	9M 2016	3Q 2017	2Q 2017	3Q 2016
RESULTAAT NA BELASTINGEN	2 176	1 742	691	855	629
toerekenbaar aan belangen van derden	0	0	0	0	0
toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	2 176	1 742	691	855	629
Niet gerealiseerde resultaten - verwerkt in de winst- en verliesrekening	27	- 250	49	84	168
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor aandelen	- 19	- 142	- 14	- 42	62
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor obligaties	- 115	401	54	45	129
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor andere activa	0	0	0	0	0
Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	182	- 506	22	80	- 35
Nettowijziging van de omrekeningsverschillen	- 17	- 18	- 12	- 3	- 4
Nettowijziging mbt geassocieerde ondernemingen en joint ventures	- 3	3	- 1	5	3
Overige mutaties	- 1	11	0	- 1	12
Niet gerealiseerde resultaten - niet verwerkt in de winst-en-verliesrekening	58	- 312	31	- 11	- 65
Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen	63	- 312	30	- 8	- 65
Nettowijziging in eigen kredietrisico - financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	- 5	0	1	- 3	0
Nettowijziging mbt geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0	0	0	0
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	2 261	1 181	771	928	732
toerekenbaar aan belangen van derden	0	0	0	0	0
toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	2 260	1 181	771	928	732

De belangrijkste bewegingen in de geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (9M 2017 vs 9M 2016):

- Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor aandelen: de -19 miljoen euro in 9M 2017 kan voor een groot deel verklaard worden door de overboeking naar het nettoresultaat (meerwaarden bij verkoop), deels gecompenseerd door positieve marktwaardeschommelingen; de -142 miljoen euro in 9M 2016 kan voor een groot deel verklaard worden door de verkoop van de Visa Europe Limited aandelen (naar aanleiding van het publieke bod van Visa Inc.).
- In 9M 2017 zorgde de stijging van de langetermijnrente voor de volgende impacten:
 - o Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor obligaties: -115 miljoen euro
 - o Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen): +182 miljoen euro
 - o Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen: +63 miljoen euro
- In 9M 2016 zorgde de daling van de langetermijnrente voor de volgende impacten:
 - o Nettowijziging van de herwaarderingsreserve voor obligaties: +401 miljoen euro
 - o Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen): -506 miljoen euro
 - o Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen: -312 miljoen euro

Geconsolideerde balans

ACTIVA (in miljoenen euro)	Toelichting	30-09-2017	31-12-2016
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's van kredietinstellingen		37 738	20 686
Financiële activa	4.1- 4.7	251 078	246 298
Aangehouden voor handelsdoeleinden	4.1- 4.7	8 390	9 683
Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	4.1- 4.7	14 367	14 184
Voor verkoop beschikbaar	4.1- 4.7	35 421	36 708
Leningen en vorderingen	4.1- 4.7	161 702	151 615
Tot einde looptijd aangehouden	4.1- 4.7	30 834	33 697
Afdekkingsderivaten	4.1- 4.7	365	410
Deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen		137	110
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte posities bij reëlewaardeafdekking van het renterisico van een portefeuille		- 68	202
Belastingvorderingen		2 064	2 312
Actuele belastingvorderingen		77	66
Uitgestelde belastingvorderingen		1 986	2 246
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten		31	8
Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures		223	212
Vastgoedbeleggingen		463	426
Materiële vaste activa		2 548	2 451
Goodwill en andere immateriële vaste activa		1 164	999
Overige activa		1 507	1 496
TOTAAL ACTIVA		296 885	275 200

VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN (in miljoenen euro)	Toelichting	30-09-2017	31-12-2016
Financiële verplichtingen	4.1- 4.7	255 619	234 300
Aangehouden voor handelsdoeleinden	4.1- 4.7	6 944	8 559
Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	4.1- 4.7	15 058	16 553
Tegen geamortiseerde kostprijs	4.1- 4.7	232 127	207 485
Afdekkingsderivaten	4.1- 4.7	1 490	1 704
Technische voorzieningen, vóór herverzekering		18 696	19 657
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte posities bij reëlewaardeafdekking van het renterisico van een portefeuille		- 5	204
Belastingverplichtingen		714	681
Actuele belastingverplichtingen		202	188
Uitgestelde belastingverplichtingen		512	493
Voorzieningen voor risico's en kosten		344	238
Overige verplichtingen		3 113	2 763
TOTAAL VERPLICHTINGEN		278 482	257 843
Totaal eigen vermogen	5.10	18 403	17 357
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	17 003	15 957
Additionele tier-1 instrumenten opgenomen in het eigen vermogen	5.10	1 400	1 400
Belangen van derden		0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		296 885	275 200

Met het oog op de alignering met het 'consolidated financial reporting framework' (FINREP) van de European Banking Authority, werd de presentatie van de balans licht gewijzigd: Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken bevatten vanaf 2017 tevens de andere zichtdeposito's van kredietinstellingen. Als gevolg hiervan werd deze balanspost ook hernoemd naar 'Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's van kredietinstellingen'. De referentiecijfers werden hiervoor tevens aangepast (verschuiving van 538 miljoen euro, hoofdzakelijk vanuit Leningen en vorderingen).

De balans per 30 september 2017 bevat UBB/Interlease. Voor meer informatie zie toelichting 'Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring (toelichting 6.6) verder in dit rapport.

Geconsolideerde vermogensmutaties

In miljoenen euro	Geplaatst en volggestort aandelenkapitaal	Uitgiftepremie	Eigen aandelen	Herwaarde- ringsreserves (voor verkoop beschikbare financiële activa)	Afdekkings- reserve (kasstroom- afdekkingen)	Wijziging in toegezegd- pensioen- regelingen	Eigen kredietrisico (via eigen vermogen)	Overgedragen resultaat	Omrekenings- verschillen	Eigen vermogen van aandeel- houders	Additioneel tier-1 instrument opgenomen in eigen vermogen	Belangen van derden	Totaal eigen vermogen
30-09-2017													
Saldo aan het begin van het jaar (01-01-2017)	1 455	5 453	0	1 756	- 1 347	- 138	- 4	8 751	31	15 957	1 400	0	17 357
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	0	0	0	0	2 176	0	2 176	0	0	2 176
Niet gerealiseerde resultaten erkend in eigen vermogen	0	0	0	- 143	182	63	- 5	- 1	- 11	84	0	0	84
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	- 143	182	63	- 5	2 175	- 11	2 260	0	0	2 261
Dividenden	0	0	0	0	0	0	0	- 1 171	0	- 1 171	0	0	- 1 171
Couponbetaling additioneel tier-1-instrument	0	0	0	0	0	0	0	- 39	0	- 39	0	0	- 39
Inkoop van eigen aandelen	0	0	- 5	0	0	0	0	0	0	- 5	0	0	- 5
Totaal wijzigingen	0	0	- 5	- 143	182	63	- 5	965	- 11	1 046	0	0	1 046
Saldo aan het einde van de periode	1 455	5 453	- 5	1 613	- 1 165	- 75	- 9	9 716	20	17 003	1 400	0	18 403
waarvan herwaarderingsreserve voor aandelen				472									
waarvan herwaarderingsreserve voor obligaties				1 141									
waarvan gerelateerd aan de vermogensmutatiemethode				16	0	0	0	0	13	29			29
30-09-2016													
Saldo aan het begin van het jaar (01-01-2016)	1 454	5 437	0	1 782	- 1 146	94	0	6 779	11	14 411	1 400	0	15 811
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	0	0	0	0	1 742	0	1 742	0	0	1 742
Niet gerealiseerde resultaten erkend in eigen vermogen	0	0	0	263	- 506	- 312	0	11	- 18	- 561	0	0	- 561
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	263	- 506	- 312	0	1 754	- 18	1 181	0	0	1 181
Dividenden	0	0	0	0	0	0	0	- 418	0	- 418	0	0	- 418
Couponbetaling additioneel tier-1-instrument	0	0	0	0	0	0	0	- 39	0	- 39	0	0	- 39
Totaal wijzigingen	0	0	0	263	- 506	- 312	0	1 296	- 18	723	0	0	723
Saldo aan het einde van de periode	1 454	5 437	0	2 045	- 1 652	- 218	0	8 075	- 7	15 135	1 400	0	16 534
waarvan herwaarderingsreserve voor aandelen				405									
waarvan herwaarderingsreserve voor obligaties				1 640									
waarvan gerelateerd aan de vermogensmutatiemethode				25	0	0		0	7	32			32

Als voorschot op het totale dividend voor 2016 heeft KBC een interimdividend van 1 euro per aandeel (418 miljoen euro in totaal) uitgekeerd en betaald op 18 november 2016 (reeds afgetrokken van het overgedragen resultaat in 3KW 2016).

Bovendien stelde de raad van bestuur voor 2016 aan de Algemene Vergadering van aandeelhouders op 4 mei 2017, die dit goedkeurde, een slotdividend voor van 1,80 euro per dividendgerechtigd aandeel (753 miljoen euro in totaal). Dit dividend werd afgetrokken van het overgedragen resultaat en geboekt in 2KW 2017.

In overeenstemming met ons dividendbeleid heeft de Raad van Bestuur beslist een interimdividend van 1 euro per aandeel uit te keren als voorschot op het totale dividend (uitbetaald op 17 november 2017) (reeds afgetrokken van het overgedragen resultaat in 3KW 2017).

Vereenvoudigd geconsolideerd kasstroomoverzicht

In miljoenen euro	9M 2017	9M 2016
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar	26 747	10 987
Nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten	14 857	9 413
Nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten	2 973	345
Nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten	- 359	- 1 259
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten	416	10
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode	44 633	19 496

De geldmiddelen en kasequivalenten stijgen substantieel in 9M 2017, grotendeels door een hoger bedrag aan reverse repo's en tegoeden bij centrale banken. Dit werd gerealiseerd uit de nettokasstromen uit bedrijfsactiviteiten door hogere deposito's.

Impact overname UBB/Interlease: voor meer informatie zie toelichting 'Belangrijkste wijzigingen in deconsolidatiekring' (toelichting 6.6) verder in dit verslag.

Toelichting bij de grondslagen voor financiële verslaggeving

Verklaring van overeenstemming (toelichting 1.1 in de jaarrekening 2016)

De vereenvoudigde interim financiële staten van de KBC-groep voor 9M 2017 werden opgesteld in overeenstemming met IAS 34 ('Interim financial reporting'). De vereenvoudigde tussentijdse financiële staten moeten worden gelezen samen met de jaarrekening van de KBC-groep op 31-12-2016, die werd opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards, zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (endorsed IFRS).

Deze vereenvoudigde tussentijdse financiële staten werden opgesteld op basis van dezelfde grondslagen, berekeningsmethodes en presentaties als in de jaarrekening van de KBC-groep op 31-12-2016, met uitzondering van volgende elementen:

- Voor financiële verplichtingen wijzigt IFRS 9 de voorstelling van winsten en verliezen als gevolg van eigen kredietrisico voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening. KBC past IFRS 9 voor dit deel vervroegd toe vanaf 1 januari 2017 en vanaf nu worden de winsten en verliezen uit eigen kredietrisico opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten. Gezien de beperkte invloed van het eigen kredietrisico is de invloed van die vervroegde toepassing minimaal.
- Met het oog op de alignering met het 'consolidated financial reporting framework' (FINREP) van de European Banking Authority, werd de presentatie van de balans licht gewijzigd: Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken bevatten vanaf 2017 tevens de andere zichtdeposito's van kredietinstellingen. Als gevolg hiervan werd deze balanspost ook hernoemd naar 'Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's van kredietinstellingen'. De referentiecijfers werden hiervoor tevens aangepast (verschuiving van 538 miljoen euro, hoofdzakelijk vanuit Leningen en vorderingen).
- Als gevolg van een wijziging in waarderingsregels is beslist om de indexatievoorziening in Niet-Leven te laten vrijvallen. Deze wijziging van waarderingsregels is goedgekeurd door de Raad van Bestuur in augustus 2017. De jaarrekening werd niet retroactief aangepast aangezien de totale impact op KBC Groepsniveau verwaarloosbaar is (éénmalige opbrengst van 26 miljoen euro vóór belastingen).

Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving (toelichting 1.2 in de jaarrekening 2016)

Een samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving wordt gegeven in het jaarverslag van de KBC-groep op 31-12-2016.

Toelichting bij de segmentinformatie

Rapportering volgens de managementstructuur van de groep (toelichting 2.2 in de jaarrekening 2016)

Voor een beschrijving van de managementstructuur en gerelateerde rapporteringspresentatie verwijzen we naar toelichting 2.1 van de jaarrekening 2016.

In miljoenen euro	Divisie							Groeps- center	KBC Groep
	Divisie België	Divisie Tsjechië	Divisie Internatio- nale Markten	waarvan: Hongarije	waarvan: Slovakije	waarvan: Bulgarije	waarvan: Ierland		
9M 2017									
Nettorente-inkomsten	1 825	654	609	181	158	65	206	3	3 091
Verzekeringen Niet-leven vóór herverzekering	426	65	56	27	18	11	0	7	554
Verdiende premies Niet-leven	777	157	166	74	27	66	0	6	1 107
Technische lasten Niet-leven	- 351	- 93	- 110	- 47	- 8	- 55	0	0	- 553
Verzekeringen Leven vóór herverzekering	- 108	35	18	5	9	3	0	1	- 55
Verdiende premies Leven	635	164	62	12	36	14	0	0	861
Technische lasten Leven	- 743	- 129	- 44	- 7	- 26	- 11	0	1	- 916
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	- 5	- 6	11	- 1	- 1	14	0	2	2
Dividendinkomsten	45	0	0	0	0	0	0	9	55
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	390	169	72	47	12	8	5	- 9	622
Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa	89	16	3	2	0	1	0	39	148
Nettoprovisieinkomsten	977	138	166	118	38	8	- 1	- 5	1 277
Overige netto-opbrengsten	136	36	- 52	0	6	- 4	- 55	8	128
TOTALE OPBRENGSTEN	3 775	1 107	885	380	240	107	155	55	5 822
Exploitatiekosten	- 1 886	- 469	- 601	- 260	- 148	- 62	- 130	- 97	- 3 053
Bijzondere waardeverminderingen	- 92	- 13	150	9	- 9	- 11	162	- 13	32
op leningen en vorderingen	- 75	- 7	152	10	- 9	- 11	162	- 13	57
op voor verkoop beschikbare financiële activa	- 8	0	- 1	0	0	- 1	0	0	- 9
op goodwill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
op overige	- 9	- 6	- 1	- 1	0	0	0	0	- 16
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	- 4	17	4	0	0	1	0	0	16
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	1 793	642	438	129	82	35	188	- 55	2 818
Belastingen	- 553	- 108	- 68	- 22	- 19	- 3	- 23	88	- 641
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1 240	534	370	107	63	31	164	32	2 176
toerekenbaar aan belangen van derden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NETTORESULTAAT	1 240	534	370	107	63	31	164	32	2 176
9M 2016									
Nettorente-inkomsten	2 050	634	542	172	160	36	174	- 25	3 201
Verzekeringen Niet-leven vóór herverzekering	319	55	68	24	15	28	0	9	450
Verdiende premies Niet-leven	755	140	146	61	24	61	0	7	1 047
Technische lasten Niet-leven	- 436	- 85	- 78	- 36	- 9	- 34	0	3	- 597
Verzekeringen Leven vóór herverzekering	- 146	26	13	1	9	3	0	0	- 107
Verdiende premies Leven	919	177	68	12	39	17	0	0	1 163
Technische lasten Leven	- 1 065	- 151	- 54	- 11	- 30	- 14	0	0	- 1 271
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	- 3	- 1	- 4	- 1	- 1	- 1	0	- 15	- 23
Dividendinkomsten	46	0	0	0	0	0	0	12	58
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	155	93	65	51	13	1	0	4	317
Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa	84	48	36	18	15	3	0	13	181
Nettoprovisieinkomsten	790	141	151	117	34	- 3	0	- 8	1 074
Overige netto-opbrengsten	142	16	- 3	0	3	- 4	- 3	3	157
TOTALE OPBRENGSTEN	3 437	1 011	868	383	248	64	171	- 7	5 308
Exploitatiekosten	- 1 876	- 457	- 561	- 256	- 144	- 41	- 117	- 91	- 2 985
Bijzondere waardeverminderingen	- 119	- 13	31	12	- 8	- 4	31	- 27	- 127
op leningen en vorderingen	- 67	- 12	34	14	- 8	- 4	32	- 27	- 71
op voor verkoop beschikbare financiële activa	- 51	0	0	0	0	0	0	0	- 51
op goodwill	0	0	0	0	0	0	0	0	0
op overige	- 1	- 1	- 3	- 2	0	0	- 1	0	- 5
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	19	0	0	0	0	0	3	22
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	1 442	560	338	139	95	18	85	- 121	2 218
Belastingen	- 448	- 95	- 49	- 32	- 19	- 2	4	117	- 476
RESULTAAT NA BELASTINGEN	994	465	289	106	76	16	89	- 5	1 742
toerekenbaar aan belangen van derden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NETTORESULTAAT	993	465	289	106	76	16	89	- 5	1 742

Overige toelichtingen

Nettorente-inkomsten (toelichting 3.1 in de jaarrekening 2016)

In miljoenen euro	9M 2017	9M 2016	3KW 2017	2KW 2017	3KW 2016
Totaal	3 091	3 201	1 039	1 028	1 064
Rente-inkomsten	4 747	5 048	1 605	1 566	1 673
Voor verkoop beschikbare activa	492	532	165	161	180
Leningen en vorderingen	2 854	2 869	976	957	949
Tot einde looptijd aangehouden activa	645	732	207	203	243
Overige activa niet gewaardeerd tegen reële waarde	119	61	45	41	21
<i>Subtotaal rente-inkomsten uit financiële activa niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	<i>4 110</i>	<i>4 193</i>	<i>1 393</i>	<i>1 363</i>	<i>1 393</i>
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	440	520	145	143	168
Afdekkingsderivaten	192	220	65	59	67
Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	4	116	2	1	44
Rentelasten	-1 655	-1 847	- 566	- 538	- 609
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	- 714	- 674	- 249	- 237	- 221
Overige	- 68	- 12	- 28	- 22	- 8
<i>Subtotaal rentelasten uit financiële verplichtingen niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	<i>- 781</i>	<i>- 686</i>	<i>- 277</i>	<i>- 259</i>	<i>- 228</i>
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	- 488	- 596	- 154	- 163	- 191
Afdekkingsderivaten	- 358	- 432	- 126	- 107	- 141
Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	- 23	- 128	- 7	- 8	- 47
Nettorentelasten op toegezegd pensioenregelingen	- 5	- 4	- 2	- 2	- 1

Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (toelichting 3.3 in de jaarrekening 2016)

Het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening is in 3KW 2017 66 miljoen euro lager in vergelijking met 2KW 2017. De daling ten opzichte van het vorige kwartaal is hoofdzakelijk het gevolg van:

- lagere reëlewaardeveranderingen (als gevolg van marked-to-market) van de ALM-afdekkingsinstrumenten gebruikt voor balansbeheer (door het hoge niveau van 2KW 2017), dat voor een groot deel toe te wijzen was aan de beweging van de rentespreads tussen CZK en EUR in 2KW 2017 (verkleining van de rentespreads tussen CZK en EUR)
- het lagere niveau van de inkomsten uit dealingroomactiviteiten door mindere prestaties van de Belgische dealingroom
- deels gecompenseerd door licht positieve market value adjustments in 3KW 2017 (tegenover negatieve in 2KW 2017)

In vergelijking met 3KW 2016 is het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening 113 miljoen euro hoger, voornamelijk door:

- het hogere niveau van de inkomsten uit dealingroomactiviteiten in België en in Tsjechië
- licht positieve market value adjustments in 3KW 2017 (tegenover negatieve in 3KW 2016)
- licht hogere reëlewaardeveranderingen (als gevolg van marked-to-market) van de ALM-afdekkingsinstrumenten gebruikt voor balansbeheer

Het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening is in 9M 2017 305 miljoen euro hoger in vergelijking met 9M 2016, hoofdzakelijk het gevolg van:

- het substantieel hogere niveau van de inkomsten uit dealingroomactiviteiten
- hogere reëlewaardeveranderingen (als gevolg van marked-to-market) van de ALM-afdekkingsinstrumenten gebruikt voor balansbeheer (wegens een stijging van de langetermijnrente in 9M 2017 versus een daling in 9M 2016)
- positieve market value adjustments in 3KW 2017 (tegenover negatieve in 3KW 2016)

Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa (toelichting 3.4 in de jaarrekening 2016)

In miljoenen euro	9M 2017	9M 2016	3KW 2017	2KW 2017	3KW 2016
Totaal	148	181	51	52	26
Indeling naar portefeuille					
Vastrentende activa	24	21	2	8	14
Aandelen	124	159	49	44	11

Nettoprovisie-inkomsten (toelichting 3.5 in de jaarrekening 2016)

(in miljoenen euro)	9M 2017	9M 2016	3KW 2017	2KW 2017	3KW 2016
Totaal	1 277	1 074	408	430	368
Ontvangen provisies	1 974	1 549	606	748	525
Betaalde provisies	- 697	- 475	- 198	- 318	- 157
Opdeling per type					
Vermogensbeheerdiensten	931	743	295	314	261
Ontvangen provisies	973	770	308	331	270
Betaalde provisies	- 41	- 27	- 13	- 18	- 9
Bankdiensten	561	537	187	190	176
Ontvangen provisies	957	738	283	407	251
Betaalde provisies	- 397	- 202	- 96	- 217	- 75
Distributie	- 215	- 206	- 74	- 73	- 70
Ontvangen provisies	44	41	15	10	12
Betaalde provisies	- 259	- 247	- 89	- 83	- 82

Wijziging aan de presentatie van de toelichting Nettoprovisie-inkomsten: met het oog op een meer transparante indeling van de netto-provisie-inkomsten, worden deze vanaf 2017 (met retroactieve aanpassing voor de referentiecijfers) als volgt opgedeeld:

- Vermogensbeheer diensten: bevatten de ontvangen en betaalde beheerskosten en toetredingskosten
- Bankdiensten: bevatten hoofdzakelijk de ontvangen en betaalde krediet-/garantiegebonden vergoedingen, vergoedingen voor betaaldiensten en effectengerelateerde vergoedingen
- Distributie: bevatten de ontvangen en betaalde distributievergoedingen met betrekking tot gemeenschappelijke beleggingsfondsen, bankproducten en verzekeringsproducten.

In 2KW 2017 waren zowel de ontvangen als de betaalde provisies bij de Bankdiensten sterk verhoogd door "stock lending":

- de ontvangen provisies bevatten door KBC direct ontvangen dividenden op ontleende aandelen,
- terwijl de betaalde provisies de transfer van deze dividenden van KBC naar de uitlener van deze aandelen bevat.

Overige netto-inkomsten (toelichting 3.6 in de jaarrekening 2016)

In miljoenen euro	9M 2017	9M 2016	3KW 2017	2KW 2017	3KW 2016
Totaal	128	157	4	47	59
Waarvan meer-of minderwaarden als gevolg van					
De verkoop van leningen en vorderingen	2	1	0	0	1
De verkoop van tot einde looptijd aangehouden activa	2	3	0	- 4	2
De verkoop van financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	0	- 7	0	0	0
Andere:	124	161	4	51	57
Inkomsten uit leasingactiviteiten, KBC Lease-groep	59	59	19	20	20
Inkomsten van Groep VAB	49	53	13	18	15
Voorziening voor tracker mortgage review	- 54	- 4	- 54	0	- 4
Moratoriuminteressen	5	0	5	0	0
Eenmalige betaalde fee (Bulgarije)	- 5	0	- 5	0	0
Vereffening oud juridisch dossier (Tsjechië)	14	0	0	0	0

In het derde kwartaal van 2017 werden bijkomend voor 54 miljoen euro voorzieningen geboekt met betrekking tot een lopende sectorwijde herziening van problemen uit het verleden met hypotheekleningen met trackerrente in Ierland ('Tracker Mortgage Review'). Net zoals alle grote kredietverleners in Ierland heeft KBC Bank Ireland in het verleden trackerhypotheekleningen aangeboden, met name tussen 2003 en 2008.

In een eerdere herziening in 2010 identificeerde KBC Bank Ireland 571 klanten die overgeschakeld zouden zijn van een hypotheek met vaste rentevoet naar een standaard variabele rentevoet. Maar na een beoordeling van hun persoonlijke situatie besloot de bank dat die klanten na de periode met een vaste rentevoet moesten terugkeren naar een trackerrente. Die klanten hadden hun rekeningen laten aanpassen voor het einde van de periode met vaste rente, zodat ze vervolgens correct naar een trackerproduct overschakelen. In het lopende trackeronderzoek heeft KBC Bank Ireland tot dusver nog eens 490 klanten geïdentificeerd, die na een periode met vaste rente niet overschakelden naar een trackerrente of bij wie de trackerrente werd afgeschaft na een wijziging van hun kredietvoorwaarden of bij wie een onjuiste trackerrente wordt toegepast. Als onderdeel van de lopende herziening en binnen het trackeronderzoek blijft KBC Bank Ireland dossiers van klanten met een trackerhypotheek onderzoeken. Daardoor verwacht het dat er bijkomend 200 tot 600 klanten geïmpacteerd kunnen zijn. KBC Bank Ireland gaat ervan uit dat het de overgrote meerderheid van klanten op wie het trackeronderzoek betrekking heeft, zal hebben geïdentificeerd tegen het einde van het jaar. Als gevolg boekte KBC Bank Ireland in het derde kwartaal van 2017 een bijkomende voorziening van 54 miljoen euro.

Verzekeringsresultaten (toelichting 3.7.1 in de jaarrekening 2016)

In miljoenen euro	Leven	Niet-leven	Niet-technische rekening	Totaal
9M 2017				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	862	1 122		1 985
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 916	- 553		- 1 470
Nettoprovisie-inkomsten	- 10	- 216		- 226
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	2	1		2
Algemene beheerskosten	- 106	- 184	- 2	- 292
Interne schaderegelingskosten	- 6	- 43		- 49
Indirecte acquisitiekosten	- 23	- 55		- 78
Administratiekosten	- 76	- 86		- 163
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 2	- 2
Technisch resultaat	- 168	169	- 2	0
Nettorente-inkomsten			428	428
Netto dividendinkomsten			33	33
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening			- 3	- 3
Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa			63	63
Overige netto-inkomsten			- 10	- 10
Bijzondere waardeverminderingen			- 9	- 9
Toewijzing aan de technische rekeningen	404	68	- 472	0
Technisch-financieel resultaat	236	238	28	502
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures			3	3
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	236	238	31	505
Belastingen				- 145
RESULTAAT NA BELASTINGEN				360
Toerekenbaar aan belangen van derden				0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij				360
9M 2016				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1 165	1 062		2 227
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 1 271	- 597		- 1 868
Nettoprovisie-inkomsten	- 25	- 202		- 227
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 1	- 22		- 23
Algemene beheerskosten	- 102	- 183	- 2	- 287
Interne schaderegelingskosten	- 6	- 43		- 49
Indirecte acquisitiekosten	- 24	- 62		- 86
Administratiekosten	- 72	- 78		- 150
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 2	- 2
Technisch resultaat	- 234	58	- 2	- 178
Nettorente-inkomsten			467	467
Netto dividendinkomsten			39	39
Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening			- 10	- 10
Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa			50	50
Overige netto-inkomsten			0	0
Bijzondere waardeverminderingen			- 52	- 52
Toewijzing aan de technische rekeningen	415	53	- 468	0
Technisch-financieel resultaat	181	111	24	316
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures			3	3
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	181	111	27	319
Belastingen				- 103
RESULTAAT NA BELASTINGEN				216
Toerekenbaar aan belangen van derden				0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij				217

Opmerking: cijfers m.b.t. de verdiende premies bevatten niet de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling, die ruwweg overeenkomen met de 'unit-linked' producten. De cijfers zijn vóór eliminatie van transacties tussen de bank- en verzekeringsentiteiten van de groep (meer informatie vindt u in het jaarverslag over 2016).

De technische lasten niet-leven bevatten de vrijval van de indexatievoorziening van 26 miljoen euro (vóór belasting). Voor meer informatie, zie toelichting 1.1.

De technische lasten Leven van 3KW 2017 zijn positief beïnvloed voor een bedrag van 23 miljoen euro (vóór belastingen) door een gedeeltelijke vrijval van een specifieke voorziening Leven (de zogenaamde knipperlichtreserve in België). Deze voorziening is aangelegd ter indekking van het interestrisico, als het verschil tussen de gegarandeerde interestvoet en een voorgeschreven rente, die gebaseerd is op een 5-jaars gemiddelde van de 10-jaars OLO-rente. Omdat de contracten met hoog gegarandeerde interestvoeten op eindvervaldag komen, daalt ook de nood tot indekking van het interestrisico en wordt deze voorziening afgebouwd in lijn met het op eindvervaldag komen van deze contracten.

Exploitatiekosten – winst-en-verliesrekening (toelichting 3.8 in de jaarrekening 2016)

De exploitatiekosten voor 3KW 2017 bevatten 18 miljoen euro gerelateerd aan banken- (en verzekerings-) heffingen (19 miljoen euro in 2KW 2017; 24 miljoen euro in 3KW 2016; 398 miljoen euro in 9M 2017 en 410 miljoen euro in 9M 2016). Het gevolg van de toepassing van IFRIC 21 (Heffingen) is dat bepaalde heffingen op voorhand geboekt worden in het eerste kwartaal.

Bijzondere waardeverminderingen – winst-en-verliesrekening (toelichting 3.10 in de jaarrekening 2016)

In miljoenen euro	9M 2017	9M 2016	3KW 2017	2KW 2017	3KW 2016
Totaal	32	- 127	- 31	71	- 28
Bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen	57	- 71	- 15	78	- 18
Indeling naar type					
Bijzondere waardeverminderingen voor kredieten op balans	88	- 30	5	63	3
Voorzieningen voor verbintenskredieten buiten balans	- 58	4	- 31	5	- 3
Op portefeuillebasis berekende bijzondere waardeverminderingen	27	- 45	11	10	- 18
Indeling naar divisie					
België	- 75	- 67	- 21	4	- 33
Tsjechië	- 7	- 12	- 1	- 7	- 2
Internationale Markten	152	34	12	92	37
waarvan: Hongarije	10	14	0	9	11
waarvan: Slowakije	- 9	- 8	- 7	- 1	- 1
waarvan: Bulgarije	- 11	- 4	- 7	- 3	- 1
waarvan: Ierland	162	32	26	87	28
Groepscenter	- 13	- 27	- 6	- 11	- 20
Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa	- 9	- 51	- 6	- 2	- 7
Indeling naar type					
Aandelen	- 9	- 51	- 6	- 2	- 7
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op overige	- 16	- 5	- 11	- 5	- 3
Immateriële vaste activa (zonder goodwill)	- 1	- 1	- 1	0	0
Materiële vaste activa, inclusief vastgoedbeleggingen	- 12	- 2	- 8	- 4	- 1
Tot einde looptijd aangehouden financiële activa	0	- 1	0	0	0
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0	0	0	0
Overige	- 3	- 1	- 2	- 1	- 1

Belastingen – winst-en-verliesrekening (toelichting 3.12 in de jaarrekening 2016)

In 1KW 2017 werden de belastingen positief beïnvloed ten belopen van 66 miljoen euro aan uitgestelde belastingvorderingen ten gevolge van de vereffening van IIB Finance Ireland bij KBC Bank NV. De Belgische fiscale wetgeving voorziet dat het verlies aan werkelijk gestort kapitaal dat KBC Bank lijdt naar aanleiding van de vereffening van IIB Finance Ireland, fiscaal aftrekbaar is voor de moedermaatschappij op het moment van liquidatie, en niet op het moment dat de verliezen effectief werden geleden.

Financiële instrumenten, opdeling volgens portefeuille en product (toelichting 4.1 in de jaarrekening 2016)

De impact van de acquisitie van UBB/Interlease op de financiële activa en verplichtingen per product wordt ter informatie weergegeven in een additionele pro forma kolom 'Totaal exclusief UBB/Interlease' met het oog op een transparant beeld van de evolutie van de financiële activa en passiva zonder deze overname. Voor meer informatie zie toelichting 'Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring' (toelichting 6.6) verder in dit verslag.

in miljoenen euro	Aangehouden voor handelsdoel- einden	Gewaardeerd tegen reële waarde	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekkings- derivaten	Totaal	Totaal exclusief UBB/Interlease
FINANCIELE ACTIVA, 30-09-2017								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^a	452	1	0	19 823	-	-	20 275	20 220
Leningen en voorschotten aan klanten ^b	21	40	0	140 404	-	-	140 466	138 645
<i>Exclusief reverse repo's</i>	1	40	0	139 497	-	-	139 538	137 726
Handelsvorderingen	0	0	0	3 661	-	-	3 661	3 661
Afbetalingskredieten	0	0	0	3 883	-	-	3 883	3 545
Hypotheekleningen	0	26	0	59 292	-	-	59 318	58 904
Termijnkredieten	20	15	0	62 522	-	-	62 557	61 833
Financiële leasing	0	0	0	5 308	-	-	5 308	5 157
Voorschotten in rekening-courant	0	0	0	5 120	-	-	5 120	4 926
Geëffectiseerde leningen	0	0	0	0	-	-	0	0
Overige	1	0	0	619	-	-	620	620
Niet-vastrentende effecten	469	3	1 685	-	-	-	2 156	2 145
Beleggingscontracten (verzekeringen)	-	14 093	-	-	-	-	14 093	14 093
Schuld papier uitgegeven door	1 361	229	33 736	956	30 834	-	67 117	66 440
Publiekrechtelijke emittenten	1 122	40	22 528	59	28 888	-	52 637	52 016
Kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	174	174	5 159	127	1 241	-	6 875	6 830
Ondernemingen	65	15	6 049	771	705	-	7 605	7 594
Derivaten	6 087	-	-	-	-	365	6 452	6 451
Overige	0	0	0	518	0	0	518	518
Totale Boekwaarde	8 390	14 367	35 421	161 702	30 834	365	251 078	248 513
^a Waarvan reverse repo's							15 082	15 082
^b Waarvan reverse repo's							928	920

FINANCIELE ACTIVA, 31-12-2016

Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^a	6	1	0	16 922	-	-	16 929	
Leningen en voorschotten aan klanten ^b	1	77	0	133 154	-	-	133 231	
<i>Exclusief reverse repo's</i>	1	45	0	132 810	-	-	132 856	
Handelsvorderingen	0	0	0	3 549	-	-	3 549	
Afbetalingskredieten	0	0	0	3 180	-	-	3 180	
Hypotheekleningen	0	29	0	57 307	-	-	57 335	
Termijnkredieten	0	49	0	59 035	-	-	59 083	
Financiële leasing	0	0	0	4 916	-	-	4 916	
Voorschotten in rekening-courant	0	0	0	4 640	-	-	4 640	
Overige	1	0	0	527	-	-	528	
Niet-vastrentende effecten	427	2	1 723	-	-	-	2 153	
Beleggingscontracten (verzekeringen)	-	13 693	-	-	-	-	13 693	
Schuld papier uitgegeven door	1 001	411	34 985	1 015	33 697	-	71 109	
Publiekrechtelijke emittenten	713	47	22 982	16	32 131	-	55 889	
Kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	127	174	5 032	140	948	-	6 421	
Ondernemingen	161	190	6 970	859	618	-	8 799	
Derivaten	8 249	-	-	-	-	410	8 659	
Overige	0	0	0	524	-	-	525	
Totale Boekwaarde	9 683	14 184	36 708	151 615	33 697	410	246 298	
^a Waarvan reverse repo's							11 776	
^b Waarvan reverse repo's							376	

in miljoenen euro	Aangehouden voor handelsdoel- einden	Gewaardeerd tegen reële waarde	Afdekkings- derivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal	Totaal exclusief UBB/Interlease
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 30-09-2017						
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^a	36	50	-	40 890	40 975	40 960
Deposito's van klanten en schuld papier ^b	346	1 714	-	188 765	190 824	187 691
<i>Exclusief repo's</i>	345	1 714	-	186 903	188 962	185 828
Zichtdeposito's	0	0	-	71 739	71 739	70 200
Termijndeposito's	90	717	-	20 556	21 362	20 510
Spaarrekeningen	0	0	-	56 272	56 272	55 568
Deposito's van bijzondere aard	0	0	-	2 275	2 275	2 275
Overige deposito's	0	0	-	567	567	528
Depositocertificaten	0	9	-	18 916	18 925	18 925
Kasbons	0	0	-	1 779	1 779	1 779
Niet-converteerbare obligaties	256	798	-	13 312	14 365	14 365
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	0	190	-	3 349	3 540	3 540
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	13 294	-	0	13 294	13 294
Derivaten	5 804	0	1 490	-	7 294	7 294
Baisseposities	753	0	-	-	753	753
In eigen-vermogensinstrumenten	46	0	-	-	46	46
In schuldinstrumenten	707	0	-	-	707	707
Overige	6	0	-	2 472	2 478	2 478
Totale Boekwaarde	6 944	15 058	1 490	232 127	255 619	252 470
^a Waarvan repo's					12 180	12 180
^b Waarvan repo's					1 863	1 863

FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2016

Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^a	5	1 766	-	30 248	32 020	
Deposito's van klanten en schuld papier ^b	541	2 134	-	175 055	177 730	
<i>Exclusief repo's</i>	536	1 869	-	175 017	177 421	
Zichtdeposito's	0	0	-	63 427	63 427	
Termijndeposito's	117	1 100	-	21 027	22 245	
Spaarrekeningen	0	0	-	53 328	53 328	
Deposito's van bijzondere aard	0	0	-	2 056	2 056	
Overige deposito's	0	0	-	630	630	
Depositocertificaten	0	14	-	16 629	16 643	
Kasbons	0	0	-	1 959	1 959	
Niet-converteerbare obligaties	424	744	-	12 889	14 057	
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	0	276	-	3 109	3 385	
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	12 653	-	0	12 653	
Derivaten	7 334	-	1 704	-	9 037	
Baisseposities	665	0	-	-	665	
in eigen-vermogensinstrumenten	36	0	-	-	36	
in schuldinstrumenten	629	0	-	-	629	
Overige	13	0	-	2 182	2 195	
Totale Boekwaarde	8 559	16 553	1 704	207 485	234 300	
^a Waarvan repo's					9 420	
^b Waarvan repo's					309	

Bijkomende informatie: kwartaalreeksen

Leningen en deposito's

In miljoenen euro	30-09-2017	30-06-2017	31-03-2017	31-12-2016	30-09-2016
Leningen aan klanten exclusief reverse repos					
Divisie België	93 512	93 494	92 307	91 804	90 605
Divisie Tjechië	22 155	21 520	20 253	19 552	19 269
Divisie Internationale Markten	23 871	23 508	21 487	21 496	21 268
waarvan: Hongarije	4 073	3 893	3 825	3 802	3 727
waarvan: Slovakije	6 434	6 284	6 217	6 094	5 910
waarvan: Bulgarije	2 695	2 684	826	835	773
waarvan: Ierland	10 669	10 648	10 618	10 765	10 859
Groepscenter	0	0	0	4	268
KBC Groep	139 538	138 522	134 047	132 856	131 410
Hypotheekleningen					
Divisie België	34 222	34 079	34 085	34 265	34 079
Divisie Tjechië	10 245	9 867	9 273	9 077	8 799
Divisie Internationale Markten	14 850	14 661	14 058	13 993	13 897
waarvan: Hongarije	1 532	1 494	1 469	1 451	1 441
waarvan: Slovakije	2 861	2 770	2 695	2 608	2 491
waarvan: Bulgarije	660	657	236	234	235
waarvan: Ierland	9 797	9 740	9 657	9 700	9 731
Groepscenter	0	0	0	0	0
KBC Groep	59 318	58 607	57 416	57 335	56 776
Deposito's van klanten en schuld papier exclusief repos					
Divisie België	128 895	129 825	127 005	125 074	116 489
Divisie Tjechië	29 529	28 925	27 770	26 183	25 403
Divisie Internationale Markten	22 056	21 714	18 539	18 344	18 018
waarvan: Hongarije	6 980	6 663	6 756	6 814	6 096
waarvan: Slovakije	5 714	5 820	5 745	5 739	5 840
waarvan: Bulgarije	3 998	3 846	808	792	750
waarvan: Ierland	5 364	5 385	5 229	4 999	5 333
Groepscenter	8 481	8 244	7 793	7 820	7 624
KBC Groep	188 962	188 708	181 107	177 421	167 534

Bemerking: cijfers waarvan UBB/Interlease per 30 juni 2017 (eerste consolidatie van de balans):

- totaal leningen aan klanten exclusief reverse repo's: 1 822 miljoen euro
- hypotheekleningen: 419 miljoen euro
- deposito's van klanten en schuld papier exclusief repos: 3 016 miljoen euro

Technische provisies en unit-linked contracten, levensverzekeringen

	30-09-2017		30-06-2017		31-03-2017		31-12-2016		30-09-2016	
In miljoenen euro	Tak 21	Tak 23	Tak 21	Tak 23	Tak 21	Tak 23	Tak 21	Tak 23	Tak 21	Tak 23
Divisie België	13 775	13 115	13 940	13 161	14 235	12 952	14 567	12 760	14 660	12 609
Divisie Tsjechië	601	556	594	549	576	525	575	525	575	460
Divisie Internationale Markten	212	422	215	419	220	411	220	408	217	402
waarvan: Hongarije	55	291	55	290	55	285	55	284	55	280
waarvan: Slovakije	113	126	113	125	113	123	116	122	112	120
waarvan: Bulgarije	44	5	47	4	52	3	49	2	50	2
KBC Groep	14 588	14 093	14 749	14 129	15 031	13 887	15 362	13 693	15 452	13 471

Bemerking: aangepaste cijfers voor referentieperiodes

Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie (toelichting 4.5 in de jaarrekening 2016)

Voor meer uitleg over hoe KBC (i) de reële waarde en de waarderingshiërarchie en (ii) niveau 3 waardering definieert en bepaalt, wordt verwezen naar toelichtingen 4.4 tot en met 4.7 in de jaarrekening 2016.

Waarderingshiërarchie In miljoenen euro	30-09-2017				31-12-2016			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde								
Aangehouden voor handelsdoeleinden	1 217	5 075	2 097	8 390	1 034	6 585	2 064	9 683
Gewaardeerd tegen reële waarde	13 684	509	174	14 367	13 377	616	191	14 184
Voor verkoop beschikbaar	28 896	5 607	918	35 421	31 427	3 716	1 565	36 708
Afdekkingsderivaten	0	365	0	365	0	410	0	410
Totaal	43 797	11 556	3 189	58 542	45 838	11 328	3 820	60 986
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde								
Aangehouden voor handelsdoeleinden	743	3 936	2 266	6 944	665	5 659	2 234	8 559
Gewaardeerd tegen reële waarde	13 288	1 455	314	15 058	12 652	3 344	557	16 553
Afdekkingsderivaten	0	1 490	0	1 490	0	1 704	0	1 704
Totaal	14 031	6 882	2 580	23 492	13 318	10 707	2 791	26 815

Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2 (toelichting 4.6 in de jaarrekening 2016)

In de eerste 9 maanden van 2017 werd voor 1 822 miljoen euro aan financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, verschoven van niveau 1 naar niveau 2. KBC verschoof ook 197 miljoen euro aan financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd van niveau 2 naar niveau 1. De meerderheid van deze verschuivingen komt voort uit een gewijzigde methodologie door de implementatie in 3KW 2017 van de BVAL waardering voor schuld papier van KBC Bank, CBC Banque, KBC Verzekeringen en KBC Credit Investments. BVAL is een service voor de waardering van ondermeer obligaties, aangeboden door Bloomberg, waarbij de waarde van een obligatie wordt bepaald als een soort gemiddelde van prijzen die door verschillende bronnen gequoteerd worden op de markt. Door het gebruik van BVAL wijzigt de manier waarop KBC obligaties in de waarderingshiërarchie classificeert.

Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3 (toelichting 4.7 in de jaarrekening 2016)

In de eerste 9 maanden van 2017 waren er volgende belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie:

- In de categorie 'financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden', daalde de reële waarde van de schuldinstrumenten met 82 miljoen euro, voornamelijk door verkopen, terwijl de reële waarde van de niet-vastrentende effecten toenam met 111 miljoen euro door aankopen. De reële waarde van de derivaten nam toe met 4 miljoen euro, door een combinatie van aankopen, op eindvervaldag komende posities en positieve reëlewaardeveranderingen.
- In de categorie 'financiële activa vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening' daalde de reële waarde van schuldinstrumenten met 17 miljoen euro, voornamelijk een verschuiving in niveau 3 van 171 miljoen euro omdat één schuldinstrument opnieuw moest worden gekalibreerd. Dit werd meer dan gecompenseerd door verkopen van 167 miljoen euro, verschuivingen uit niveau 3 van 11 miljoen euro door het gebruik van BVAL waardering en een daling van de reële waarde van 9 miljoen euro door wisselkoersschommelingen.
- De categorie 'voor verkoop beschikbaar' daalde met 647 miljoen euro:
 - In de voor verkoop beschikbare schuldinstrumenten daalde de reële waarde met 710 miljoen euro, voornamelijk door een verschuiving uit niveau 3:
 - Een totaal bedrag van ongeveer 91 miljoen euro werd verschoven in niveau 3 en 761 miljoen uit niveau 3. De meerderheid van deze verschuivingen komt voort uit het gebruik van de BVAL waardering.
 - De reële waarde nam af met 126 miljoen euro door verkopen en op eindvervaldag komende posities, grotendeels gecompenseerd door aankopen voor 89 miljoen euro.
 - De resterende daling in reële waarde is te verklaren door negatieve reële waarde schommelingen.

- o In de voor verkoop beschikbare niet-genoteerde eigenvermogensinstrumenten steeg de reële waarde met 63 miljoen euro, grotendeels door aanschaffingen en positieve reële waardeschommelingen ten dele gecompenseerd door verkopen.
- In de categorie 'financiële passiva aangehouden voor handelsdoeleinden' nam de reële waarde van derivaten toe met 32 miljoen euro, ten gevolge van aankopen voor 289 miljoen euro, grotendeels gecompenseerd door op eindvervaldag komende posities en reële waarde schommelingen.

Eigen vermogen van de aandeelhouders en AT1 instrumenten (toelichting 5.10 in de jaarrekening 2016)

In aantal aandelen	30-09-2017	31-12-2016
Gewone aandelen	418 372 082	418 372 082
<i>waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenduitkering</i>	418 372 082	418 372 082
<i>waarvan eigen aandelen</i>	65 946	2
Overige informatie		
Fractiewaarde per gewoon aandeel (in euro)	3,48	3,48
Aantal uitgegeven maar niet volgestorte aandelen	0	0

De gewone aandelen van KBC Groep NV hebben geen nominale waarde en worden genoteerd op NYSE Euronext (Brussels).

De eigen aandelen per 30 september 2017 betreft hoofdzakelijk posities in aandelen KBC Groep om uitstaande derivaten met betrekking tot aandelencontracten in te dekken.

Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring (toelichting 6.6 in de jaarrekening 2016)

In 2016:

geen belangrijke wijzigingen

In de eerste 9 maanden van 2017:

Op 30 december 2016 kondigde KBC de overname aan van 99,91% van de aandelen van United Bulgarian Bank AD en 100% van Interlease EAD in Bulgarije voor een totaal bedrag van 610 miljoen euro, zonder enige voorwaardelijke vergoeding. Op 13 juni 2017 sloot KBC deze overname af na goedkeuring door de bevoegde toezichthouders en kreeg ook een antitrustgoedkeuring (totaal eindbedrag van 609 miljoen euro werd volledig in cash betaald).

Met deze transactie versterkt KBC zijn positie in Bulgarije aanzienlijk. UBB is qua activa de op drie na grootste bankgroep in Bulgarije en had eind maart 2017 een marktaandeel van 7,4%. UBB bedient ongeveer 875 000 particuliere klanten en heeft een marktaandeel van 9,7% in kredieten aan particulieren. UBB is ook sterk aanwezig in de markt voor corporate banking met een aandeel van 7,6% in bedrijfskredieten. In onderstaande tabel worden de voorlopige reële waardes van de belangrijkste activa en passiva opgesomd die deel uitmaken van de overname van UBB/Interlease.

Samen worden UBB, CIBANK en DZI de referentie in bankverzekeren in Bulgarije, een van de kernmarkten van KBC. Na deze overname zal KBC ook actief worden in leasing, assetmanagement en factoring in Bulgarije, zodat het zijn klanten het volledige gamma van financiële diensten kan aanbieden.

De operationele integratie van de bedrijfsentiteiten zal de komende maanden geleidelijk gebeuren. KBC streeft via inkomsten en kosten synergiën naar een aanzienlijke waarde creatie voor de aandeelhouders.

De geconsolideerde cijfers in dit verkort tussentijds financieel verslag bevatten de impact van deze aangekondigde overname vanaf 30 juni 2017.

- KBC nam op 30 juni 2017 een goodwill van 107 miljoen euro op in zijn geconsolideerde jaarrekening (licht opwaarts aangepast naar 109 miljoen euro per 30 september 2017, rekening houdend met specifieke negatieve aanpassingen van de reële waarde ten bedrage van 83 miljoen euro na belastingen die KBC tijdens het due diligence proces vastgesteld heeft). IFRS 3 (Bedrijfscombinaties) laat toe om het goodwillbedrag aan te passen tijdens de periode van 12 maanden vanaf de overnamedatum. Daarom is het goodwillbedrag tijdelijk en aan wijzigingen onderhevig. De goodwill kan fiscaal niet in mindering gebracht worden.
- UBB en Interlease behoren tot het bedrijfssegment Internationale Markten, land Bulgarije (zie toelichting 2).
- De invloed van deze overname op de financiële activa en verrichtingen volgens product wordt weergegeven in toelichting 4.1: deze toelichting bevat ter informatie een bijkomende pro-formakolom 'Totaal exclusief

UBB/Interlease' om op transparante wijze inzicht te geven in de ontwikkeling van de financiële activa en verrichtingen exclusief deze overname.

- Er is een impact op de resultatenrekening vanaf 3KW 2017, maar nog geen impact in 2KW 2017 omdat de afsluitingsdatum (waarop de controle werd overgedragen naar KBC) dicht bij 30 juni 2017 lag. Voor de bijdrage van UBB/Interlease aan de geconsolideerde winst- en verliesrekening van KBC: zie onderstaande tabel
- Deze transactie had maar een beperkte invloed van 0,50% op de stevige kapitaalpositie van KBC, zodat de CET1-ratio ruim boven de voorgeschreven minimale kapitaalvereisten blijft.

Eind juni 2017

in miljoenen euro	
Percentage aandelen gekocht (+) of verkocht (-) in het betrokken jaar	UBB 99,91% / Interlease 100%
Bulgarije	
Datum sluiting transactie, maand en jaar	Juni 2017
Resultaten van betreffende maatschappij opgenomen in resultaat van de groep vanaf:	01-07-2017
Aankoopprijs of verkoopprijs	609
Kasstroom voor de aankoop van bedrijven min aangekochte of verkochte geldmiddelen en kasequivalenten	185
Geboekte bedragen voor gekochte activa en veronderstelde passiva - voor de geprovisioneerde reële waarde (*)	
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	693
Financiële activa	2 810
Aangehouden voor handelsdoeleinden	502
Voor verkoop beschikbaar	335
Leningen en vorderingen	1 973
Belastingvorderingen	12
Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	17
Vastgoedbeleggingen	15
Materiële vaste activa	20
Goodwill en andere immateriële vaste activa	4
Overige activa	20
<i>waarvan geldmiddelen en kasequivalenten</i>	801
Financiële verplichtingen	3 063
Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	3 062
Overige verplichtingen	20
<i>waarvan: geldmiddelen en kasequivalenten</i>	7

(*) na eliminatie van intragroup transacties van KBC Group

in miljoenen euro

Bijdrage van UBB/Interlease aan de geconsolideerde winst- en verliesrekening van 3KW 2017		3KW 2017
Nettorente-inkomsten		28
Dividendinkomsten	-	0
winst-en-verliesrekening	-	6
Netto gerealiseerd resultaat uit voor verkoop beschikbare financiële activa		0
Nettoprovisieinkomsten		12
Overige netto-opbrengsten		-4
TOTALE OPBRENGSTEN		42
Exploitatiekosten		-20
Bijzondere waardeverminderingen		-7
op leningen en vorderingen		-6
op voor verkoop beschikbare financiële activa		-1
op goodwill		0
op overige		0
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures		0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		16
Belastingen		-2
RESULTAAT NA BELASTINGEN		14
toerekenbaar aan belangen van derden		0
NETTORESULTAAT		14

Gebeurtenissen na balansdatum (toelichting 6.8 in de jaarrekening 2016)

Belangrijke *non-adjusting* gebeurtenissen tussen de balansdatum (30 juni 2017) en de publicatie van dit rapport (16 november 2017):

- De geplande hervorming van de Belgische vennootschapsbelasting, zoals aangekondigd op 26 juli 2017, zal een impact hebben op KBC, voornamelijk door de stapsgewijze verlaging van het marginaal tarief van 33,99% naar 29,58% vanaf boekjaar 2018 en tot 25% vanaf boekjaar 2020. Gebaseerd op de verwachting dat de nieuwe tarieven grotendeels uitgevaardigd zullen zijn tegen einde 2017, zijn de voornaamste gevolgen:
 - o Een eenmalige positieve impact op de CET1 ratio (fully loaded, volgens de Deense compromismethode) in 4KW 2017 van ruwweg +0,2% dankzij:
 - hogere AFS herwaarderingsreserves na belastingen
 - lagere risicogewogen activa als gevolg van de lagere uitstaande uitgestelde belastingvorderingen
 - ondanks
 - de eenmalige upfront negatieve impact op de resultaten van 4KW 2017, geschat op -230 miljoen euro, met een beperkte impact op de CET1 ratio aangezien grotendeels gecompenseerd in het kernkapitaal (common equity) door een lagere aftrek van uitgestelde belastingvorderingen op overgedragen verliezen.
 - o Een recurrent positief impact op de resultaten vanaf 2018:
 - gezien de lagere belastingvoet vanaf 2018 een positieve impact zal hebben op de inkomstenbelastingen van de Belgische KBC entiteiten: bedrag afhankelijk van de winst vóór belastingen in de komende jaren.

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE AANDEELHOUDERS VAN KBC GROEP NV
OMTRENT DE BEOORDELING VAN DE TUSSENTIJDSE VERKORTE
GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN VOOR DE PERIODE VAN NEGEN
MAANDEN AFGESLOTEN PER 30 SEPTEMBER 2017**

Inleiding

Wij hebben een beoordeling uitgevoerd van de in bijlage opgenomen tussentijdse geconsolideerde balans van KBC Groep NV en haar dochtervennootschappen (samen "de Groep") op 30 september 2017 en de daarbij horende tussentijdse geconsolideerde winst- en verliesrekening, het vereenvoudigd geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de periode van negen maanden afgesloten op die datum, de geconsolideerde vermogensmutaties en het vereenvoudigd geconsolideerd kasstroomoverzicht over de periode van negen maanden afgesloten op die datum, evenals van de toelichtingen, bevattende de grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, gezamenlijk de "Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten".

Deze staten tonen een geconsolideerd balanstotaal van EUR 296.885 miljoen en een geconsolideerde winst (aandeel van de Groep) voor de periode van negen maanden afgesloten op deze datum van EUR 2.176 miljoen.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en presenteren van deze Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten in overeenstemming met International Financial Reporting Standard IAS 34 *Tussentijdse Financiële Verslaggeving* ("IAS 34") zoals goedgekeurd voor toepassing in de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid om een besluit te formuleren over deze Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten op basis van onze beoordeling.

Omvang van de beoordeling

Wij hebben onze beoordeling uitgevoerd overeenkomstig de "International Standard on Review Engagements 2410 – Review of Interim Financial Information Performed by the Independent Auditor of the Entity". Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het verzoeken om inlichtingen aan hoofdzakelijk financiële en boekhoudkundige verantwoordelijken, en het toepassen van analytische en andere procedures van beoordeling. De reikwijdte van een beoordeling is substantieel kleiner dan een controle uitgevoerd volgens "International Standards on Auditing" en laat ons bijgevolg niet toe om met zekerheid te stellen dat we kennis hebben van alle belangrijke gegevens die zouden geïdentificeerd zijn indien we een volkomen controle zouden hebben uitgevoerd. Wij brengen dan ook geen controle-oordeel tot uitdrukking.

Besluit

Op basis van onze beoordeling is niets onder onze aandacht gekomen dat ons ertoe aanzet van mening te zijn dat de bijgaande Tussentijdse Verkorte Geconsolideerde Financiële Staten geen getrouwe weergave zijn, in alle van materieel belang zijnde opzichten, van de financiële toestand van de Groep per 30 september 2017, en van haar resultaat en kasstromen voor de periode van negen maanden afgesloten op die datum, in overeenstemming met IAS 34 zoals goedgekeurd voor toepassing in de Europese Unie.

Sint-Stevens-Woluwe, 15 november 2017

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren bcvba
vertegenwoordigd door

Roland Jeanquart
Bedrijfsrevisor

Tom Meuleman
Bedrijfsrevisor

KBC Groep
Additionele informatie
3KW 2017 en 9M 2017

Dit deel werd niet nagezien door de Commissaris

Details van ratio's en termen

Common equity ratio

Een risicogewogen maatstaf van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op het kernkapitaal (*common equity tier 1-kapitaal*).

Berekening	9M 2017	2016	9M 2016
Gedetailleerde berekening Deense compromismethode in de sectie 'Solvency KBC Group' van het Engelstalig 'quarterly report'			
Phased-in*	16,1%	16,2%	15,1%
Fully loaded*	15,9%	15,8%	15,3%

* De CRD IV kapitaalregels worden geleidelijk geïmplementeerd om banken toe te laten de nodige kapitaalbuffers op te bouwen. De kapitaalpositie van een bank rekening houdend met de overgangperiode wordt de 'phased-in' view genoemd. De kapitaalpositie op basis van een volledige toepassing van alle regels zoals geldig na die overgangperiode wordt 'fully loaded' genoemd.

Dekkingsratio

Geeft weer welk deel van de impaired kredieten (definitie: zie Impaired kredieten) gedekt is door waardeverminderingen. Waar van toepassing, kunnen teller en noemer in de formule worden beperkt tot de impaired kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Specifieke waardeverminderingen op kredieten (A)	Credit risk: loan portfolio overview, tabel in de 'Credit risk' sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	4 777	4 874	5 030
/				
Uitstaande impaired kredieten (B)	Credit risk: loan portfolio overview, tabel in de 'Credit risk' sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	10 060	10 583	11 023
= (A) / (B)		47,5%	46,1%	45,6%

Eigen vermogen van de aandeelhouders per aandeel

Weerspiegelt de boekwaarde van een KBC-aandeel, m.a.w. de waarde in euro die elk aandeel vertegenwoordigt in het eigen vermogen van de aandeelhouders van KBC.

Berekening (in miljoenen euro of aantallen)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Eigen vermogen van de aandeelhouders (A)	Geconsolideerde balans	17 003	15 957	15 135
/				
Aantal gewone aandelen min eigen aandelen (per einde periode) (B)	Toelichting 5.10	418,3	418,4	418,1
= (A) / (B) (in euro)		40,6	38,1	36,2

Gecombineerde ratio (schadeverzekeringen)

Geeft een inzicht in de technische winstgevendheid (d.w.z. onder meer abstractie makend van beleggingsresultaten) van de schadeverzekeringsactiviteiten, meer bepaald in welke mate de verzekeringspremies voldoen om de schade-uitkeringen en kosten te dekken. De gecombineerde ratio houdt rekening met afgestane herverzekering.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Verzekeringstechnische lasten, inclusief interne schaderegelingskosten (A)	Toelichting 3.7.1	568	839	636
/				
Verdiende verzekeringspremies (B)	Toelichting 3.7.1	1 089	1 387	1 031
+				
Bedrijfskosten (C)	Toelichting 3.7.1	362	459	347
/				
Geboekte verzekeringspremies (D)	Toelichting 3.7.1	1 156	1 406	1 091
= (A/B)+(C/D)		83,4%	93,2%	93,5%

Impaired kredieten ratio

Deze ratio geeft het aandeel van *impaired* kredieten in de kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille), en dus een idee van de kredietwaardigheid van die portefeuille. *Impaired loans* zijn leningen waarvoor het onwaarschijnlijk is dat de volledige contractuele hoofdsom en interesten worden (terug)betaald. Het gaat om de leningen met KBC-defaultstatus PD 10, PD 11 en PD 12, wat overeenkomt met de definitie van *non-performing* zoals gebruikt door de Europese Bankautoriteit (EBA). Waar van toepassing, kunnen teller en noemer in de formule worden beperkt tot de impaired kredieten met meer dan 90 dagen achterstalligheid.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Uitstaand bedrag van impaired kredieten (A) Hoofdstuk Risicobeheer: tabel Krediet- en beleggingsportefeuille,	Credit risk: loan portfolio overview in de 'Credit risk' sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	10 060	10 583	11 023
/				
Totale uitstaande kredietportefeuille (B)	Credit risk: loan portfolio overview in de 'Credit risk' sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	153 339	147 526	145 692
= (A) / (B)		6,6%	7,2%	7,6%

Kosten-inkomstenratio

Geeft een beeld van de relatieve kostenefficiëntie (kosten ten opzichte van opbrengsten) van de bankactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Exploitatiekosten van de bankactiviteiten (A)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van exploitatiekosten	2 684	3 437	2 624
/				
Totale opbrengsten van de bankactiviteiten (B)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van totale opbrengsten	4 952	6 238	4 587
= (A) / (B)		54,2%	55,1%	57,2%

Waar relevant berekenen we ook de kosten-inkomstenratio zonder uitzonderlijke en/of niet-operationele elementen. We sluiten daarbij de volgende zaken uit: invloed van de marked-to-marketwaardering van ALM-derivaten, de maked-to-marketwaardering van eigen kredietrisico; de invloed van liquidatie of deconsolidatie van groepsmaatschappijen en een aantal kleinere elementen. De bedoeling van die berekening is een beter idee te geven van de relatieve kostenefficiëntie van de pure business-activiteiten. De kosten-inkomstenratio gecorrigeerd voor deze specifieke elementen bedraagt 53,5% in 9M 2017 (versus 56,7% in 9M 2016).

Kredietkostenratio

Geeft een idee van de in de winst-en-verliesrekening opgenomen waardeverminderingen op kredieten voor een bepaalde periode, in verhouding tot de totale kredietportefeuille (definitie: zie Kredietportefeuille). Op langere termijn kan deze ratio een indicatie geven van de kredietkwaliteit van de portefeuille.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Nettowijziging in de waardeverminderingen voor kredietrisico's (A) (Geannualiseerd)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van bijzondere waardeverminderingen	- 54	126	72
/				
Gemiddelde uitstaande kredietportefeuille (B)	Loan and investment portfolio, banking' tabel de 'Credit risk' sectie in het Engelstalig 'quarterly report'	151 271	146 257	145 359
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		-0,05%	0,09%	0,07%

Kredietportefeuille

Geeft een idee van de omvang van de (voornamelijk pure, traditionele) kredietactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Leningen en voorschotten aan klanten (gerelateerd aan de bankactiviteiten van de groep) (A)	Toelichting 4.1, onderdeel van Leningen en voorschotten aan klanten	138 098	131 415	130 290
-				
Reverse repo's aan klanten (B)	Toelichting 4.1	- 928	- 376	- 563
+				
Schuldinstrumenten van ondernemingen en van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (gerelateerd aan de bankactiviteiten van de groep) (C)	Toelichting 4.1, onderdeel van Schuldinstrumenten van ondernemingen en van Schuldinstrumenten van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	7 257	7 114	7 120
+				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (gerelateerd aan de bankactiviteiten van de groep, exclusief marktaalactiviteiten) (D)	Toelichting 4.1, onderdeel van Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	982	952	972
+				
Verstrekte financiële garanties aan klanten (E)	Toelichting 6.1: onderdeel van Verstrekte financiële garanties	7 972	8 279	7 417
+				
Bijzondere waardeverminderingen op kredieten (F)	Toelichting 4.2: onderdeel van Bijzondere waardeverminderingen	4 819	5 094	5 237
+				
Overige (onder meer geprorateerde rente) (G)	Onderdeel van Toelichting 4.1	- 4 862	- 4 952	- 4 780
= (A)-(B)+(C)+(D)+(E)+(F)+(G)		153 339	147 526	145 692

Leverageratio

Geeft een idee van de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op een eenvoudige, niet-risicogewogen ratio.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Reglementair beschikbaar tier 1-kapitaal (A)	Leverage ratio KBC Group (Basel III fully loaded) table in de 'Leverage KBC Group' sectie in het Engstalig 'quarterly report'	15 996	15 286	14 993
/				
Totale exposure measures (totaal van niet-risicogewogen binnen- en buitenbalanselementen, met enkele aanpassingen) (B)	Gebaseerd op de Capital Requirements Regulation (CRR)	277 675	251 891	243 615
= (A) / (B)		5,8%	6,1%	6,2%

Liquiditeitsdekkingsratio (liquidity coverage ratio (LCR))

Geeft een idee over de liquiditeitspositie van de bank op korte termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan gedurende een maand.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Liquide activa van hoge kwaliteit (A)	Gebaseerd op de 'Delegated Act on LCR' van de Europese Commissie	76 250	65 400	59 100
/				
Totale nettokasuitstroom voor de volgende dertig kalenderdagen (B)		50 800	47 100	43 250
= (A) / (B)		150,1%	138,8%	136,5%

Minimum requirement for own funds and eligible liabilities (MREL)

Geeft weer in welke mate een bank, naast eigen vermogen, ook een gepaste hoeveelheid schulden heeft die in aanmerking komen voor *bail-in* (de zogenaamde eigen middelen en in aanmerking komende passiva). MREL en *bail-in* gaan uit van het principe dat bij een bankfaillissement in eerste instantie de aandeel- en schuldhouders de verliezen moeten dragen.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Eigen vermogen* en de in aanmerking komende passiva (uitgegeven door KBC Group NV) (A)	Gebaseerd op BRRD	21 677	18 467	17 424
=> gebaseerd op de strategie van KBC om MREL instrumenten uit te geven vanuit de Holding maatschappij				
/				
Totaal gewogen risicovolume (geconsolideerd, Deense compromismethode) (B)	Geconsolideerde balans	91 535	87 782	88 967
= (A) / (B)		23,7%	21,0%	19,6%

* na deconsolidatie van KBC Verzekeringen

Netto stabiele financieringsratio (NSFR)

Geeft een idee van de structurele liquiditeitspositie van de bank op lange termijn, meer bepaald in welke mate de groep in staat is liquiditeitsmoeilijkheden te doorstaan over een periode van één jaar.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Beschikbaar bedrag stabiele financiering (A)	Basel III, net stable funding ratio (Basel Comité, Oktober 2014)	155 250	144 150	141 000
/				
Vereist bedrag stabiele financiering (B)		119 550	114 950	114 850
= (A) / (B)		129,9%	125,4%	122,8%

Nettorentemarge

Geeft een idee van de relatieve nettorente-opbrengsten van de bankactiviteiten (een van de belangrijkste inkomstenbronnen van de groep) ten opzichte van de gemiddelde totale rentedragende activa van de bankactiviteiten.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Nettorente-inkomsten van de bankactiviteiten (A) (Geannualiseerd)	Gecons. w-&-v-rekening: onderdeel van nettorente-inkomsten	2 629	3 602	2 702
/				
Gemiddelde rentedragende activa van de bankactiviteiten (B)	Gecons balans: onderdeel van total activa	186 736	184 117	183 823
= (A) (Geannualiseerd x360/aantal kalenderdagen) / (B)		1,86%	1,92%	1,94%

Rendement op eigen vermogen

Geeft een idee van de relatieve rendabiliteit van de groep, meer bepaald de verhouding van het nettoresultaat op de ingezette eigen middelen.

Berekening (in miljoenen euro of aantallen)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij (A) (Geannualiseerd)	Gecons. w-&-v-rekening	2 176	2 427	1 742
-				
Coupon op de additional tier 1-instrumenten in het eigen vermogen (B)	Gecons. vermogensmutaties	- 39	- 52	- 39
/				
Gemiddeld eigen vermogen van de aandeelhouders, exclusief de herwaarderingsreserve voor voor verkoop beschikbare financiële activa (C)	Gecons. vermogensmutaties	14.795	13.415	12.859
= (A-B) (Geannualiseerd) / (C)		19,3%	17,7%	17,7%

Rendement op toegewezen kapitaal van een divisie (ROAC)

Geeft een idee van de relatieve rendabiliteit van een divisie, meer bepaald de verhouding van het nettoresultaat op het aan de divisie toegewezen kapitaal.

Berekening (in miljoenen euro of aantallen)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
DIVISIE BELGIË				
Resultaat na belastingen (inclusief belangen van derden) van de divisie (A)	Toelichting 2.1: Segmentinformatie volgens de managementstructuur	1 240	1 433	993
/				
Gemiddeld aan de divisie toegewezen kapitaal (gebaseerd op de risicogewogen activa voor bankactiviteiten (volgens Basel III) en risicogewogen activa-equivalenten voor verzekeringsactiviteiten (volgens Solvency II) (B)		6 039	6 092	5 943
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		27,4%	23,5%	22,3%
DIVISIE TSJECHIË				
Resultaat na belastingen (inclusief belangen van derden) van de divisie (A)	Toelichting 2.1: Segmentinformatie volgens de managementstructuur	534	596	465
/				
Gemiddeld aan de divisie toegewezen kapitaal (gebaseerd op de risicogewogen activa voor bankactiviteiten (volgens Basel III) en risicogewogen activa-equivalenten voor verzekeringsactiviteiten (volgens Solvency II) (B)		1 591	1 455	1 427
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		44,4%	40,9%	43,4%
DIVISIE INTERNATIONALE MARKTEN				
Resultaat na belastingen (inclusief belangen van derden) van de divisie (A)	Toelichting 2.1: Segmentinformatie volgens de managementstructuur	370	428	289
/				
Gemiddeld aan de divisie toegewezen kapitaal (gebaseerd op de risicogewogen activa voor bankactiviteiten (volgens Basel III) en risicogewogen activa-equivalenten voor verzekeringsactiviteiten (volgens Solvency II) (B)		2 011	1 959	1 946
= (A) (Geannualiseerd) / (B)		24,5%	21,9%	19,8%

Solvabiliteitsratio van de verzekeringsactiviteiten

Een maatstaf voor de solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten, berekend volgens Solvency II.

Berekening	9M 2017	2016	9M 2016
Gedetailleerde berekening in de tabel 'Solvency KBC Insurance consolidated - Solvency II' in de afzonderlijke 'Solvency banking and insurance activities' secities in het Engelstalig 'quarterly report'	221%	203%	170%

Totaal beheerd vermogen

Het totale beheerde vermogen omvat de activa van derden en van de KBC-groep die beheerd worden door de verschillende assetmanagers van de groep (KBC Asset Management, ČSOB Asset Management, enz.) en ook de activa onder adviserend vermogensbeheer bij KBC Bank. De activa betreffen dus vooral KBC-beleggingsfondsen en tak 23-verzekeringsproducten, en activa onder mandaten tot discretionair en adviserend vermogensbeheer van (vooral retail, private banking en institutionele) klanten, en bepaalde groepsactiva. De omvang en de ontwikkeling van het totale beheerde vermogen is een belangrijke bron van nettoprovisie-inkomsten (genereert toetredings- en managementfees) en verklaart bijgevolg een groot deel van de wijziging in die inkomstenlijn. In die optiek wordt het beheerde vermogen van een fonds dat niet direct aan klanten wordt verkocht, maar waarin wordt geïnvesteerd door een ander fonds of via een discretionaire of adviserende vermogensbeheerportefeuille, gezien het ermee gerelateerde werk en de eventuele provisie-inkomsten die daarmee gepaard gaan, ook meegeteld in het totale beheerde vermogen.

Berekening (in miljarden euro)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Divisie België (A)	Company presentation op www.kbc.com	202,2	198,9	194,5
+				
Divisie Tsjechië (B)		9,3	8,5	9,0
+				
Divisie Internationale Markten (C)		5,9	5,7	6,0
A)+(B)+(C)		217,4	213,1	209,5

Totale kapitaalratio

Een risicogewogen maatstaf voor de solvabiliteit van de groep, gebaseerd op het totale reglementaire eigen vermogen.

Berekening	9M 2017	2016	9M 2016
Gedetailleerde berekening in de tabel 'Danish Compromise' in de 'Solvency KBC Group' sectie.			
Phased-in*	20,1%	20,6%	19,5%
Fully loaded*	19,9%	20,0%	19,4%

* De CRD IV kapitaalregels worden geleidelijk geïmplementeerd om banken toe te laten de nodige kapitaalbuffers op te bouwen. De kapitaalpositie van een bank rekening houdend met de overgangperiode wordt de 'phased-in' view genoemd. De kapitaalpositie op basis van een volledige toepassing van alle regels zoals geldig na die overgangperiode wordt 'fully loaded' genoemd.

Winst per aandeel, gewoon en verwaterd

Geeft een idee van hoeveel winst van een bepaalde periode toekomt aan één aandeel (en desgevallend inclusief verwaterende instrumenten).

Berekening (in miljoenen euro)	Verwijzing	9M 2017	2016	9M 2016
Resultaat na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij (A)	Geconsolideerde w-&-v-rekening	2 176	2 427	1 742
-				
Coupon op de additional tier 1-instrumenten in het eigen vermogen (B)	Gecons. eigenvermogensmutaties	- 39	- 52	- 39
/				
Gemiddelde aantal gewone aandelen min eigen aandelen van de periode, in miljoenen	Toelichting 5.10	418,4	418,1	418,1
of:				
Gemiddeld aantal gewone aandelen en verwaterende opties min eigen aandelen van de periode (D)		418,4	418,1	418,1
Gewoon = (A-B) / (C) (in euro)		5,11	5,68	4,07
Verwaterd = (A-B) / (D) (in euro)		5,11	5,68	4,07